ÇOCUK ADALET SİSTEMİ

ÇOCUK ADALET SİSTEMİ ÇALIŞANLARI

1- ADALET BAKANLIĞI

a-Cumhuriyet Başsavcılığı Çocuk Suçları Soruşturma Bürosu

b-Çocuk Mahkemeleri

c-Ceza ve Tevkif Evleri

d-Denetimli Serbestlik Bürosu

2-İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

a-Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı

b-İl Emniyet Müdürlükleri Çocuk Şube Müdürlükleri

c-Çocuk Polisi Eğitimi

3-AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

a-İl Müdürlükleri

b-Sosyal Hizmet Uzmanları

c-Yurtlar (Sevgi Evleri)

4-MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Güvenli Eğitim Eylem Planı

5-SAĞLIK BAKANLIĞI

a-Adli Tıp
b-Çocuk İzlem Merkezleri

6-ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİ

a-Suça Sürüklenmiş,
b-Suç Mağduru
c-Koruma Ve Yardıma Muhtaç
d-Buluntu
e-Kayıp
f-Terk
g-Evden Kaçma
h-Sokakta Yaşama
ı-Madde Bağımlıları
i-Okul Güvenliği
j-İnternet Güvenliği
k-Umuma Açık İşyerlerinin Denetimi
l-Park ve Bahçelerin Denetimi

ÇOCUK POLİSİ

Çocuk Polisi; Daha erken yaşta ergin olsalar bile, on sekiz yaşını doldurmamış çocuklarla ilgili, adli, idari, suç önleme, kayıp-buluntu ve sosyal hizmetlere ilişkin işlemleri Çocuğun Yüksek Yararı kapsamında gizlilik esasına göre yapma bilgi ve becerisine sahip sivil istihkak alan nitelikli kişidir.

ÇOCUK VE POLİS

- Emniyet Teşkilatının Çocuklara Yönelik Hizmeti ve Çocuk Şube Müdürlükleri

Emniyet Teşkilatının çocuklara yönelik ilk kurumsal hizmet yapılanmasıdır.

- İl Emniyet Müdürlüğü Bünyesinde (A Tipi ve Özel Statülü İl Emniyet Müdürlükleri Bünyesinde)
- Çocuklara yönelik Koruyucu ve Destekleyici hizmetler öncelikli faaliyet alanıdır.
- Adli konularda bölge Polis Karakol Amirlikleri ile yürütülmekte idi..

Emniyet Teşkilatının çocuklara yönelik Hizmetlerinin iyileştirilmesi amacıyla 2001 yılında yeni bir yapılanma gerçekleştirilmiştir.

- 81 İl Emniyet Müdürlüğü Bünyesinde Şube Müdürlüğü olarak yapılandırılmıştır.
- Çocuklara yönelik Tüm ADLİ-İDARİ polisiye Hizmetler bu birimlerce yürütülmektedir.

Emniyet Teşkilatının çocuklara yönelik Hizmetlerinin iyileştirilmesi amacıyla 2001 yılında yeni bir yapılanma gerçekleştirilmiştir.

- 81 İl Emniyet Müdürlüğü Bünyesinde Şube Müdürlüğü olarak yapılandırılmıştır.
- Çocuklara yönelik Tüm ADLİ-İDARİ polisiye Hizmetler bu birimlerce yürütülmektedir.

Çocuk Polisi Hizmetleri

0-18 yaş gurubu olarak tanımlanan "**ç o c u k**", henüz b e d e n s e l ve z i h i n s e l gelişimini tamamlamamış ve bu hali ile bir k ı r ı l g a n l ı k içerisinde olup, toplumun d e z a v a n t a j l ı kısmında yer alır. Çocuğa sunulacak tüm k a m u hizmetlerinin ana amacı, bu kırılganlığın çocuk a l e y h i n e bir durum yaratmayacak biçimde bir hizmet yapılanması / modeli oluşturmak ve onların sağlıklı birer birey olarak toplumda yerlerini alması amacına yönelik olarak k u r u m s a l m i s y o n l a r ı dâhilinde faaliyetlerde bulunmaktır.

Bu boyutu ile "Çocuk Polisi hizmetleri", yukarıda sınıflandırıldığı şekliyle tüm polisiye görevleri kapsamakla birlikte, i d a r i (*Koruyucu ve Destekleyici*) boyutu ile yetişkinlere sunulan hizmetlerden farklılık arz eder.

Çocukla ilgili yürütülen a d l i görevler; bedensel ve zihinsel yapılarına uygun fiziki mekânlarda, çocuk psikolojisi ve iletişim alanlarında eğitimli personel marifeti ile hizmet sunmak olup, İ d a r i boyutu ile de; çocuğun s u ç ve k ö t ü alışkanlıklardan uzak tutulması/ korunması amacı ile ö n l e y i c i faaliyetlerde bulunmak ve Koruyucu Destekleyici hizmet ihtiyacı için olduğu tespit edilenlere için ise h i z m e t y ö n l e n d i r m e s i yapmaktır.

Nitekim, Anayasamız, ailenin ve çocuğun korunmasını güvence altına almış, "*çocukların korunması*" ile "*korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması*" konularında düzenlemeler yaparak çocuğa verilen önemi vurgulamıştır.

Bu konuda dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak ta, çocuklarla ilgili alınacak her türlü karar ve uygulamada çocuk için en iyi ve doğru olanın, çocuğun yüksek yararının gözetilmesini esas alan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda onaylanarak 02 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir ve ülkemiz bu sözleşmeyi 14 Eylül 1990 tarihinde imzalayarak 27 Ocak 1995 gün ve 22184 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe koymuştur.

B.M. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, çocukla ilgili faaliyet gösteren kurumlarda ihtisas birimleri oluşturulmasını, personelin özel eğitim almış, konusunda uzman olmasını öngörmektedir.

Yeniliklere açık, dinamik, çağın gereklerini uygulamaya çalışan kurumlar arasında yer alan Emniyet Teşkilatı, hiç zaman kaybetmeden, çocuklar konusunda çalışmalarda bulunan ilgili tüm kurum ve kuruluşlar, sivil toplum örgütleri, barolar ve üniversitelerden alınan görüşler doğrultusunda yeni bir yönetmelik taslağı hazırlamıştır. Ardından Emniyet Teşkilatımız sözleşme ilkelerini esas alarak uyum çalışmalarını sonuçlandırmış ve hazırlanan "Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş Görev ve Çalışma Yönetmelik" taslağı 13.04.2001 gün ve 24372 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Türk Polisi bu konuda da yeniliklere imza atmıştır. 1990'lı yıllardan 13.04.2001 tarihine kadar titizlik ve özenle çalışmalarını yürüten Küçükleri Koruma Şube Müdürlükleri/Büro Amirlikleri, Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliğine dönüştürülerek çocuklar konusundaki adli-idari tüm işlemler; hizmet içi eğitim almış, konusunda uzman, sosyal çalışmacılarla desteklenmiş Çocuk Polisi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme kriterleri doğrultusunda hazırlanan uluslararası nitelikte bir yönetmeliktir. Söz konusu yönetmelik ile Şube Müdürlükleri/Büro Amirlikleri idari, sosyal hizmet, suç önleme, kayıp çocuklar ve adli işlemler Büro/Kısım Amirliklerinden oluşmaktadır.

Çocuk Polisi; Polisin çocuklara yönelik olarak yürüteceği hizmetler konusunda 0-18 yaş arası gelişim özellikleri, davranış biçimleri, mülakat teknikleri, iletişim becerisi gibi konularda hizmet içi eğitim almış sivil istihkak alan Emniyet Hizmetleri Sınıfı personelini etmektedir.

Çocukları ve ailelerinin kendileri veya çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal sorunların tespit edilmesi çalışmalarını yürüten Sosyal Hizmet Uzmanı, Pedagog, Psikolog, Çocuk Gelişimcisi gibi Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışındaki Sosyal Çalışmacılar da görev yapacaktır. Çocuk ile ilk mülakat Sosyal Çalışmacılarla gerçekleştirilip mülakat sonucunda çocuğun kimlik bilgileri, bireysel özellikleri ve kişilik yapısı, ailevi özellikleri, ailesi ile olan ilişkileri, arkadaş çevresi, okul durumu, içinde yetiştiği ve bulunduğu koşullar, sorunları, polise intikal eden eyleminin nitelikleri ile değerlendirme, sonuç ve öneriler gibi bölümleri içeren Sosyal Çalışmacılar tarafından Sosyal İnceleme Raporu hazırlanmaktadır.

Korunmaya muhtaç olan, ihmal ve istismara maruz kalan, bulunan, evden veya kurumdan kaçan, mülteci, refakatsiz, sokakta yaşayan, sokakta çalıştırılan, oturduğu yeri haber vermekten aciz, suça maruz kalan, kimliği tespit edilemeyen çocukların ailelerine veya ilgili bir kurum yada kuruluşa teslim edilinceye kadar geçici olarak yemek, bakım, temizlik, oyun gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere Çocuk Bakım Üniteleri kurulmuştur. Çocuklarla ilgili yürütülen işlemlerde gizlilik esas alınmıştır. Çocuğun gelişimine olumsuz etki yapmaması açısından Çocuk Şube Müdürlükleri/Büro Amirliklerinde çalışan personel sivil olarak görev yapmaktadır. Suç şüphesi altında bulunan çocuklara yönelik işlemlerde Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği ile diğer genelgelerimiz doğrultusunda çocuklara kesinlikle kelepçe takılmayacaktır.

Şu an 81 ilimiz Bakanlık OLUR' u ile Çocuk Şube Müdürlüğüne dönüştürülerek tüm ülke çapında Çocuk Polisi uygulaması başlatılmıştır.

13.04.2001 tarihinden itibaren yeni yönetmeliğin yayınlanmasından bugüne 1650 personel eğitim almıştır. Eğitim faaliyetlerimiz ve Şube Müdürlüklerinin yeniden yapılandırılması ülke genelinde devam etmektedir.

EMNİYET BİRİMLERİNE GELEN/GETİRİLEN ÇOCUKLARIN PROFİLİ

Suça Sürüklenmiş,

Suç Mağduru

Koruma Ve Yardıma Muhtaç

Buluntu

Kayıp

Terk

Evden Kaçma

Sokakta Yaşama

Çocuklara Yönelik Yaygın Suç Tipleri

- Çocuk kaçırma
- Çocuk ticareti
- Çocuğun cinsel istismarı ve Pornografi
- Çocuğun kapkaç ve dilencilikte kullanımı
- Çocuğa karşı şiddet
- Aile Hukukundan Doğan yükümlülüklerin ihlali
- Çocuk ihmali ve istismarı
- Çocuk kaçırma

ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİNİN YAPISI VE GÖREVLERİ

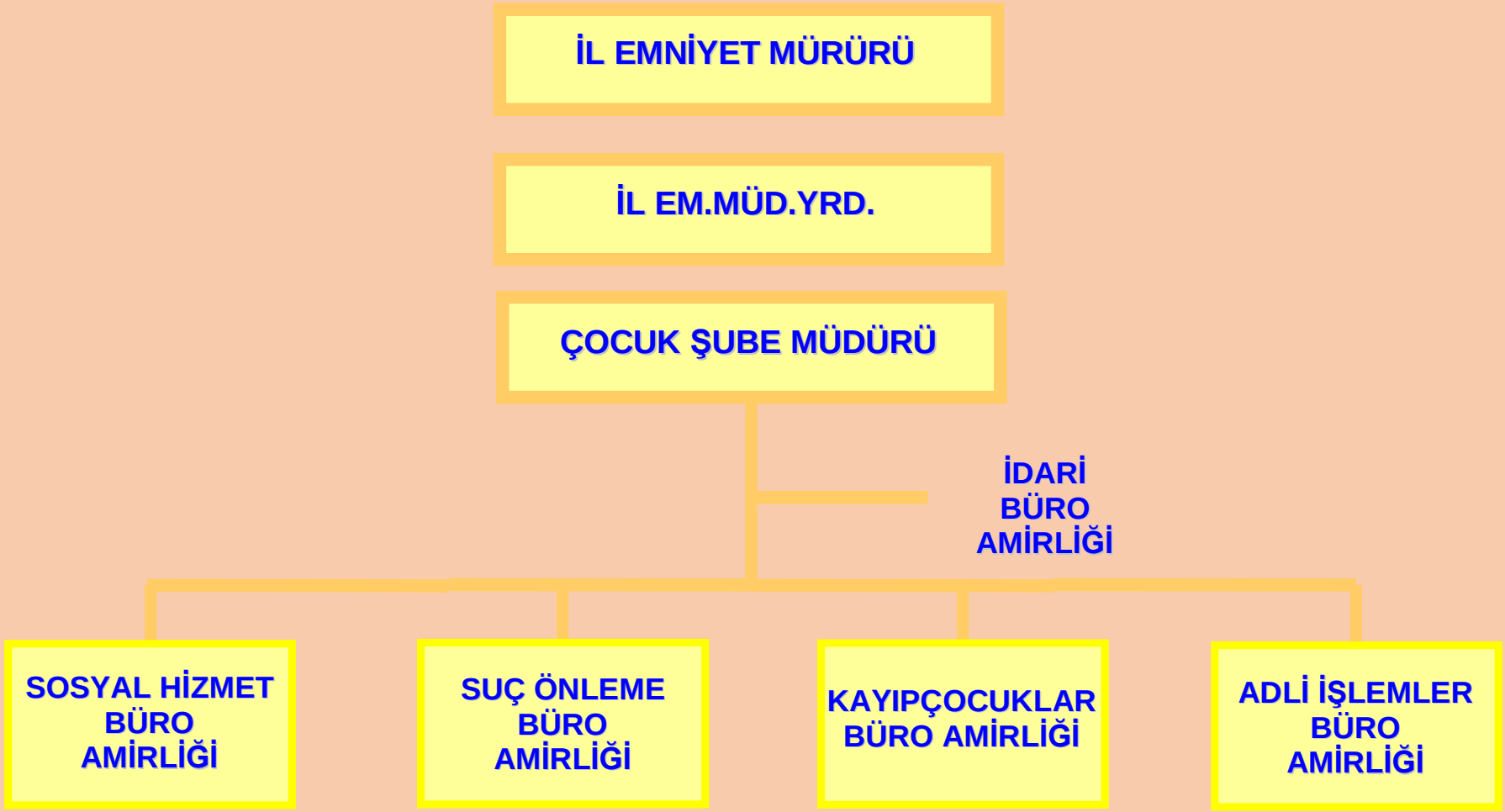

81 İlde Teşkilatlanma Gerçekleştirilmiştir.

Çocuk İhmal ve İstismarı

Çocukların, bedenlerine ya da ruhsal sağlıklarına zarar verecek, sosyal gelişimlerini engelleyecek biçimde ihmal ve istismara uğrayarak zarar görmelerine etken olan

Fiziksel örselenme,

Duygusal örselenme,

Cinsel örselenme

Çocuğun örselenmesine yol açan riskler

Aile ile ilgili

Çocukla ilgili

İçinde yaşadığı topluma ilişkin riskler hakkında bilgiler içermektedir.

Suç Mağduru Çocukların Özellikleri ve Gereksinimleri, Cinsel Suç Mağduru Çocukların Özellikleri ve Gereksinimleri, Çocuk Koruma Birimi

Sağlığı ve gelişimine zarar veren davranışlara uğramış olan çocuk" yani "İstismar edilmiş" ya da "örselenmiş çocuğun", örseleyen kişinin çocukta yarattığı etkilerin yanında bir de sistemin aksaklıkları nedeniyle oluşan örselenme eklendiğinde durumun çocuk için çözülemez boyuta ulaştığı ve çözüm yolları hakkında,

Kimler çocuğa cinsel istismarda bulunabilir?

Hangi çocuklar daha çok risk altındadır?

Cinsel tacize uğrayan çocuğun duyguları nelerdir?

Çocuğu cinsel tacize uğrayan aileler ne yapmalıdır?

Cinsel istismara uğramış çocukla karşılaşan profesyoneller ne yapmalıdır?

Çocukların cinsel istismardan korunması konuları hakkında bilgiler

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ / BÜRO AMİRLİĞİ KURULUŞ, GÖREV VE ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı korunmaya muhtaç olan, ihmal ve istismara maruz kalan, bulunan, evden veya kurumdan kaçan, mülteci, refakatsiz, sokakta yaşayan, sokakta çalıştırılan, oturduğu yeri haber vermekten aciz, hakkında koruma, ıslah ve/veya tedavi tedbiri alınan, suça maruz kalan, suç işlediği şüphesi altında bulunan, kimliği tespit edilemeyen çocuklara yönelik olarak polis tarafından yürütülecek hizmetleri düzenlemektir.

Çocuk polisi: Polisin çocuklara yönelik olarak yürüteceği hizmetler konusunda, sıfır - onsekiz yaş grubu gelişim özellikleri, davranış bilimleri, mülakat teknikleri, iletişim becerisi gibi konularda hizmet içi eğitim almış, sivil istihkak alan emniyet hizmetleri sınıfı personelini ve hizmet branşını,

Çocuk polisi meslek standardı: Çocuk polisinin görevleri, kullandığı araç gereç ve ekipmanları, sahip olması gereken genel bilgi ve beceriler ile tutum ve davranışları, mevcut durumu ve gelecekte ulaşacağı seviyeyi,

Sosyal çalışmacı: Çocukların ve ailelerinin kendileri veya çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal sorunların tespit edilmesi çalışmalarını yürüten, lisans düzeyinde eğitim almış sosyal hizmet uzmanı, pedagog, psikolog, çocuk gelişimcisi gibi emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki personeli,

Sosyal inceleme raporu: Çocuğun kimlik bilgileri, bireysel özellikleri ve kişilik yapısı, ailevi özellikleri, ailesi ile olan ilişkileri, arkadaş çevresi, okul durumu, içinde yetiştiği ve bulunduğu koşullar, sorunları, polise intikal eden eyleminin nitelikleri ile değerlendirme, sonuç ve öneriler gibi bölümleri içeren ve sosyal çalışmacı tarafından mülakat, gözlem ve ziyaretler yoluyla gerçekleştirilen inceleme sonucu hazırlanan raporu,

Sosyal hizmetler: Kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunların önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütününü,

İl sosyal hizmetler müdürlüğü: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü il teşkilatını,

İlgili kuruluş: İlgisine göre; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı olarak açılan çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları, kreş ve gündüz bakımevleri, bakım ve rehabilitasyon merkezleri, çocuk ve gençlik merkezlerini, Adalet Bakanlığına bağlı olarak hizmet veren çocuk ıslahevleri, çocuk tutukevleri ile yetişkinlere ait kurumların çocuk bölümlerini, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarını, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve orta öğretim kurumlarını,

Çocuk bakım ünitesi: Korunmaya muhtaç olan, ihmal ve istismara maruz kalan, bulunan, evden veya kurumdan kaçan, mülteci, refakatsiz, sokakta yaşayan, sokakta çalıştırılan, oturduğu yeri haber vermekten aciz, suça maruz kalan, kimliği tespit edilemeyen çocukların, ailelerine veya ilgili bir kurum yada kuruluşa teslim edilinceye kadar geçici olarak yemek, bakım, temizlik, oyun gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere hazırlanan birimi,

Nezarethane: Şüpheli veya sanıkların haklarındaki işlemlerin tamamlanıp adli mercilere sevk edilinceye kadar bekletilmesi amacıyla yapılmış yerleri,

Veli: Çocuğun bakım ve idaresi üzerinde olan, onun hal ve hareketlerinden sorumlu bulunan, bakım ve korunmalarını sağlamak için onların kişilikleri ve malları üstünde hak ve yetkiye sahip olan ana ve/veya babayı,

Vasi: Çocuğun bakım ve korunmasını sağlamak için mahkemece tayin edilen ve çocuğun kişiliği ve malları üstünde tasarruf yetkisine sahip kişiyi,

Kanuni mümessil: Kaynağını yasadan alan temsilciyi, ana-baba ve vasiyi,

Velayet: Ana-babanın çocuğu üzerinde sahip olduğu eğitim ve terbiye hakkını,

İhmal: Ailenin veya çocuktan sorumlu kişilerin çocuğa karşı yasal yükümlülüklerini yerine getirmemesini,

İstismar: Ailenin veya çocuktan sorumlu kişi veya diğer şahısların, çocuğun fiziksel, duygusal, cinsel şiddete maruz bırakan ve psiko-sosyal yönden gelişimini örseleyecek fuhuş, dilencilik, suça yönlendirme gibi tutum ve davranışlarını,

Pornografi: Şehvet hisleri uyandıran görsel, işitsel veya internet ortamında gerçekleştirilen yayınları,

Uyuşturucu, uçucu ve psikotrop madde: Zihinsel ve bilinçsel faaliyetleri, psişik davranışları değiştirme imkânı olan, psikolojik etki gösteren, doğal, sentetik ve/veya kimyasal maddeleri ifade eder.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU

Madde 6- (1) Ceza kanunlarının uygulanmasında;

b) **Çocuk** deyiminden; henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişi,

Yaş küçüklüğü

Madde 31- (1) Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmamış olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur. Bu kişiler hakkında, ceza kovuşturması yapılamaz; ancak, **çocuklara** özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

(2) **(Değişik: 29/6/2005 – 5377/5 md.)** Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış olanların işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması hâlinde ceza sorumluluğu yoktur. Ancak bu kişiler hakkında **çocuklara** özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur. İşlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı hâlinde, bu kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde oniki yıldan onbeş yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde dokuz yıldan onbir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların yarısı indirilir ve bu hâlde her fiil için verilecek hapis cezası yedi yıldan fazla olamaz.

(3) **(Değişik: 29/6/2005 – 5377/5 md.)** Fiili işlediği sırada onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde onsekiz yıldan yirmidört yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde oniki yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların üçte biri indirilir ve bu hâlde her fiil için verilecek hapis cezası oniki yıldan fazla olamaz.

Azmettirme

Madde 38- (1) Başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, işlenen suçun cezası ile cezalandırılır.

(2) Üstsoy ve altsoy ilişkisinden doğan nüfuz kullanılmak suretiyle suça azmettirme halinde, azmettirenin cezası üçte birden yarısına kadar artırılır. **Çocukların** suça azmettirilmesi halinde, bu fıkra hükmüne göre cezanın artırılabilmesi için üstsoy ve altsoy ilişkisinin varlığı aranmaz.

(3) Azmettirenin belli olmaması halinde, kim olduğunun ortaya çıkmasını sağlayan fail veya diğer suç ortağı hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine yirmi yıldan yirmibeş yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine onbeş yıldan yirmi yıla kadar hapis cezasına hükmolunabilir. Diğer hallerde verilecek cezada, üçte bir oranında indirim yapılabilir

Çocuklara özgü güvenlik tedbirleri

Madde 56- (1) Çocuklara özgü güvenlik tedbirlerinin neler olduğu ve ne suretle uygulanacakları ilgili kanunda gösterilir.

Soykırım

Madde 76- (1) Bir planın icrası suretiyle, milli, etnik, ırki veya dini bir grubun tamamen veya kısmen yokedilmesi maksadıyla, bu grupların üyelerine karşı aşağıdaki fiillerden birinin işlenmesi, soykırım suçunu oluşturur:

a) Kasten öldürme.

b) Kişilerin bedensel veya ruhsal bütünlüklerine ağır zarar verme.

c) Grubun, tamamen veya kısmen yokedilmesi sonucunu doğuracak koşullarda yaşamaya zorlanması.

d) Grup içinde doğumlara engel olmaya yönelik tedbirlerin alınması.

e) Gruba ait **çocukların** bir başka gruba zorla nakledilmesi.

(2) Soykırım suçu failine ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilir. Ancak, soykırım kapsamında işlenen kasten öldürme ve kasten yaralama suçları açısından, belirlenen mağdur sayısınca gerçek içtima hükümleri uygulanır.

(3) Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur.

(4) Bu suçlardan dolayı zamanaşımı işlemez.

İnsanlığa karşı suçlar

Madde 77- (1) Aşağıdaki fiillerin, siyasal, felsefi, ırki veya dini saiklerle toplumun bir kesimine karşı bir plan doğrultusunda sistemli olarak işlenmesi, insanlığa karşı suç oluşturur:

a) Kasten öldürme.

b) Kasten yaralama.

c) İşkence, eziyet veya köleleştirme.

d) Kişi hürriyetinden yoksun kılma.

e) Bilimsel deneylere tabi kılma.

f) Cinsel saldırıda bulunma, **çocukların** cinsel istismarı.

g) Zorla hamile bırakma.

h) Zorla fuhşa sevketme.

(2) Birinci fıkranın (a) bendindeki fiilin işlenmesi halinde, fail hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına; diğer bentlerde tanımlanan fiillerin işlenmesi halinde ise, sekiz yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Ancak, birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında işlenen kasten öldürme ve kasten yaralama suçları açısından, belirlenen mağdur sayısınca gerçek içtima hükümleri uygulanır.

(3) Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur.

(4) Bu suçlardan dolayı zamanaşımı işlemez.

Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar

Kasten yaralama *(3)*

Madde 86- (1) Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) **(Ek fıkra: 31/3/2005 – 5328/4 md.)** Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

(3) Kasten yaralama suçunun;

a) Üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe karşı,

b) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,

d) Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

e) Silahla,

İşlenmesi halinde, şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama

Madde 87- (1) Kasten yaralama fiili, mağdurun;

a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,

b) Konuşmasında sürekli zorluğa,

c) Yüzünde sabit ize,

d) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,

e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, bir kat artırılır. Ancak, verilecek ceza, birinci fıkraya giren hallerde üç yıldan, üçüncü fıkraya giren hallerde beş yıldan az olamaz.(1)

(2) Kasten yaralama fiili, mağdurun;

a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,

b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,

c) Konuşma ya da **çocuk** yapma yeteneklerinin kaybolmasına,

d) Yüzünün sürekli değişikliğine,

e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, iki kat artırılır. Ancak, verilecek ceza, birinci fıkraya giren hallerde beş yıldan, üçüncü fıkraya giren hallerde sekiz yıldan az olamaz.(1)

(3) **(Değişik: 6/12/2006 – 5560/4 md.)** Kasten yaralamanın vücutta kemik kırılmasına veya çıkığına neden olması halinde, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, kırık veya çıkığın hayat fonksiyonlarındaki etkisine göre, yarısına kadar artırılır.

(4) Kasten yaralama sonucunda ölüm meydana gelmişse, yukarıdaki maddenin birinci fıkrasına giren hallerde sekiz yıldan oniki yıla kadar, üçüncü fıkrasına giren hallerde ise oniki yıldan onaltı yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (2)

Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi *(3)*

Madde 88- (1) Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte ikisine kadar indirilebilir. Bu hükmün uygulanmasında kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesine ilişkin koşullar göz önünde bulundurulur.

Taksirle yaralama

Madde 89- (1) Taksirle başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,

b) Vücudunda kemik kırılmasına,

c) Konuşmasında sürekli zorluğa,

d) Yüzünde sabit ize,

e) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,

f) Gebe bir kadının çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, yarısı oranında artırılır.

(3) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,

b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,

c) Konuşma ya da **çocuk** yapma yeteneklerinin kaybolmasına,

d) Yüzünün sürekli değişikliğine,

e) Gebe bir kadının çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, bir kat artırılır.

(4) Fiilin birden fazla kişinin yaralanmasına neden olması halinde, altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(5) **(Değişik: 6/12/2006 – 5560/5 md.)** Taksirle yaralama suçunun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır. Ancak, birinci fıkra kapsamına giren yaralama hariç, suçun bilinçli taksirle işlenmesi halinde şikâyet aranmaz.

İşkence ve Eziyet

İşkence

Madde 94- (1) Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Suçun;

a) **Çocuğa**, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye ya da gebe kadına karşı,

b) Avukata veya diğer kamu görevlisine karşı görevi dolayısıyla,

İşlenmesi halinde, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Fiilin cinsel yönden taciz şeklinde gerçekleşmesi halinde, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) Bu suçun işlenişine iştirak eden diğer kişiler de kamu görevlisi gibi cezalandırılır.

(5) Bu suçun ihmali davranışla işlenmesi halinde, verilecek cezada bu nedenle indirim yapılmaz.

(6) **(Ek: 11/4/2013-6459/9 md.)** Bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence

Madde 95- (1) İşkence fiilleri, mağdurun;

a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,

b) Konuşmasında sürekli zorluğa,

c) Yüzünde sabit ize,

d) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,

e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, yarı oranında artırılır.

(2) İşkence fiilleri, mağdurun;

a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,

b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,

c) Konuşma ya da **çocuk** yapma yeteneklerinin kaybolmasına,

d) Yüzünün sürekli değişikliğine,

e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, bir kat artırılır.

(3) İşkence fiillerinin vücutta kemik kırılmasına neden olması halinde, kırığın hayat fonksiyonlarındaki etkisine göre sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) İşkence sonucunda ölüm meydana gelmişse, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Eziyet

Madde 96- (1) Bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Yukarıdaki fıkra kapsamına giren fiillerin;

a) **Çocuğa**, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye ya da gebe kadına karşı,

b) Üstsoy veya altsoya, babalık veya analığa ya da eşe karşı,

İşlenmesi halinde, kişi hakkında üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Koruma, Gözetim, Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün İhlâli

Terk

Madde 97- (1) Yaşı veya hastalığı dolayısıyla kendini idare edemeyecek durumda olan ve bu nedenle koruma ve gözetim yükümlülüğü altında bulunan bir kimseyi kendi haline terk eden kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Terk dolayısıyla mağdur bir hastalığa yakalanmış, yaralanmış veya ölmüşse, neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç hükümlerine göre cezaya hükmolunur.

Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi

Madde 98- (1) Yaşı, hastalığı veya yaralanması dolayısıyla ya da başka herhangi bir nedenle kendini idare edemeyecek durumda olan kimseye hal ve koşulların elverdiği ölçüde yardım etmeyen ya da durumu derhal ilgili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi dolayısıyla kişinin ölmesi durumunda, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Çocuk Düşürtme, Düşürme veya Kısırlaştırma

Çocuk düşürtme

Madde 99- (1) Rızası olmaksızın bir kadının çocuğunu düşürten kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Tıbbi zorunluluk bulunmadığı halde, rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi on haftadan fazla olan bir kadının çocuğunu düşürten kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu durumda, çocuğunun düşürtülmesine rıza gösteren kadın hakkında bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

(3) Birinci fıkrada yazılı fiil kadının beden veya ruh sağlığı bakımından bir zarara uğramasına neden olmuşsa, kişi altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır; fiilin kadının ölümüne neden olması halinde, onbeş yıldan yirmi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) İkinci fıkrada yazılı fiil kadının beden veya ruh sağlığı bakımından bir zarara uğramasına neden olmuşsa, kişi üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır; fiilin kadının ölümüne neden olması halinde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(5) Rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi on haftayı doldurmamış olan bir kadının çocuğunun yetkili olmayan bir kişi tarafından düşürtülmesi halinde; iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan diğer fiiller yetkili olmayan bir kişi tarafından işlendiği takdirde, bu fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılarak hükmolunur.

(6) Kadının mağduru olduğu bir suç sonucu gebe kalması halinde, süresi yirmi haftadan fazla olmamak ve kadının rızası olmak koşuluyla, gebeliği sona erdirene ceza verilmez. Ancak, bunun için gebeliğin uzman hekimler tarafından hastane ortamında sona erdirilmesi gerekir.

Çocuk düşürme

Madde 100- (1) Gebelik süresi on haftadan fazla olan kadının çocuğunu isteyerek düşürmesi halinde, bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

Cinsel saldırı

Madde 102- (Değişik: 18/6/2014-6545/58 md.)

(1) Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.

(3) Suçun;

a) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

b) Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından,

d) Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte,

e) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel saldırı için başvurulan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Çocukların cinsel istismarı

Madde 103- (Değişik: 18/6/2014-6545/59 md.)

(1) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin **çocuk** olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;

a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan **çocuklara** karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer **çocuklara** karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.

(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.

(3) Suçun;

a) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

b) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından,

d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki **çocuklara** karşı cebir veya tehditle ya da (b) bendindeki **çocuklara** karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvurulan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Reşit olmayanla cinsel ilişki

Madde 104- (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan **çocukla** cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.(1)

(2) **(İptal: Ana.Mah.nin 23/11/2005 tarihli ve E: 2005/103, K: 2005/89 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/6/2014-6545/60 md.)** Suçun mağdur ile arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) **(Ek: 18/6/2014-6545/60 md.)** Suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın ikinci fıkraya göre cezaya hükmolunur.

Cinsel taciz

Madde 105- (1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adlî para cezasına fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.(1)

(2) **(Değişik: 18/6/2014-6545/61 md.)** Suçun;

a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

b) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

c) Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

d) Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

e) Teşhir suretiyle,

işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

Hürriyete Karşı Suçlar

Tehdit

Madde 106- (1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin;

a) Silahla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,

İşlenmesi halinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir.

Şantaj

Madde 107- (1) Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) **(Ek: 29/6/2005 – 5377/14 md.)** Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması halinde de birinci fıkraya göre cezaya hükmolunur.

Cebir

Madde 108- (1) Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması halinde, kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılarak hükmolunur.

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma

Madde 109- (1) Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Kişi, fiili işlemek için veya işlediği sırada cebir, tehdit veya hile kullanırsa, iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Bu suçun;

a) Silahla,

b) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,

d) Kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

e) Üstsoy, altsoy veya eşe karşı,

f) **Çocuğa** ya da beden veya ruh bakımından kendini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

İşlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza bir kat artırılır.

(4) Bu suçun mağdurun ekonomik bakımdan önemli bir kaybına neden olması halinde, ayrıca bin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur.

(5) Suçun cinsel amaçla işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarı oranında artırılır.

(6) Bu suçun işlenmesi amacıyla veya sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi *(1)*

Madde 112- (Değişik: 2/3/2014-6529/12 md.)

(1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla;

a) Devletçe kurulan veya kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak yürütülen her türlü eğitim ve öğretim faaliyetlerine,

b) Kişinin eğitim ve öğretim hakkını kullanmasına,

c) Öğrencilerin toplu olarak oturdukları binalara veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına,

engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Gürültüye neden olma

Madde 183- (1) İlgili kanunlarla belirlenen yükümlülüklere aykırı olarak, başka bir kimsenin sağlığının zarar görmesine elverişli bir şekilde gürültüye neden olan kişi, iki aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti [3]

Madde 188- (1) Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal, ithal veya ihraç eden kişi, yirmi yıldan otuz yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.[3]

(2) Uyuşturucu veya uyarıcı madde ihracı fiilinin diğer ülke açısından ithal olarak nitelendirilmesi dolayısıyla bu ülkede yapılan yargılama sonucunda hükmolunan cezanın infaz edilen kısmı, Türkiye'de uyuşturucu veya uyarıcı madde ihracı dolayısıyla yapılacak yargılama sonucunda hükmolunan cezadan mahsup edilir.

(3) Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak ülke içinde satan, satışa arz eden, başkalarına veren, sevk eden, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden, bulunduran kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.[1][3] **(Ek cümle: 18/6/2014 – 6545/66 md.)** Ancak, uyuşturucu veya uyarıcı madde verilen veya satılan kişinin **çocuk** olması hâlinde, veren veya satan kişiye verilecek hapis cezası on beş yıldan az olamaz.

(4) Uyuşturucu veya uyarıcı maddenin eroin, kokain, morfin veya bazmorfin olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.[2]

(5) **(Değişik: 18/6/2014 – 6545/66 md.)** Yukarıdaki fıkralarda gösterilen suçların, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında, suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, verilecek ceza bir kat artırılır.

(6) Üretimi resmi makamların iznine veya satışı yetkili tabip tarafından düzenlenen reçeteye bağlı olan ve uyuşturucu veya uyarıcı madde etkisi doğuran her türlü madde açısından da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır. **(Ek cümle: 29/6/2005 – 5377/22 md.)** Ancak, verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir.

(7) Uyuşturucu veya uyarıcı etki doğurmamakla birlikte, uyuşturucu veya uyarıcı madde üretiminde kullanılan ve ithal veya imali resmi makamların iznine bağlı olan maddeyi ülkeye ithal eden, imal eden, satan, satın alan, sevk eden, nakleden, depolayan veya ihraç eden kişi, sekiz yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.[1][3]

(8) Bu maddede tanımlanan suçların tabip, diş tabibi, eczacı, kimyager, veteriner, sağlık memuru, laborant, ebe, hemşire, diş teknisyeni, hastabakıcı, sağlık hizmeti veren, kimyacılıkla veya ecza ticareti ile iştigal eden kişi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

Madde 189- (1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarının bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

***Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma*[1]**

Madde 190- (1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırmak için;

a) Özel yer, donanım veya malzeme sağlayan,

b) Kullananların yakalanmalarını zorlaştıracak önlemler alan,

c) Kullanma yöntemleri konusunda başkalarına bilgi veren,

Kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.[1]

(2) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını alenen özendiren veya bu nitelikte yayın yapan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.[1][2]

(3) Bu maddede tanımlanan suçların tabip, diş tabibi, eczacı, kimyager, veteriner, sağlık memuru, laborant, ebe, hemşire, diş teknisyeni, hastabakıcı, sağlık hizmeti veren, kimyacılıkla veya ecza ticareti ile iştigal eden kişi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.[1]

Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak *(3)*

Madde 191- (Değişik: 18/6/2014 – 6545/68 md.)

(1) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçtan dolayı başlatılan soruşturmada şüpheli hakkında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesindeki şartlar aranmaksızın, beş yıl süreyle kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilir. Cumhuriyet savcısı, bu durumda şüpheliyi, erteleme süresi zarfında kendisine yüklenen yükümlülüklere uygun davranmadığı veya yasakları ihlal ettiği takdirde kendisi bakımından ortaya çıkabilecek sonuçlar konusunda uyarır.

(3) Erteleme süresi zarfında şüpheli hakkında asgari bir yıl süreyle denetimli serbestlik tedbiri uygulanır. Bu süre Cumhuriyet savcısının kararı ile üçer aylık sürelerle en fazla bir yıl daha uzatılabilir. Hakkında denetimli serbestlik tedbiri verilen kişi, gerek görülmesi hâlinde denetimli serbestlik süresi içinde tedaviye tabi tutulabilir.

(4) Kişinin, erteleme süresi zarfında;

a) Kendisine yüklenen yükümlülüklere veya uygulanan tedavinin gereklerine uygun davranmamakta ısrar etmesi,

b) Tekrar kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alması, kabul etmesi veya bulundurması,

c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması,

hâlinde, hakkında kamu davası açılır.

(5) Erteleme süresi zarfında kişinin kullanmak için tekrar uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alması, kabul etmesi veya bulundurması ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması, dördüncü fıkra uyarınca ihlal nedeni sayılır ve ayrı bir soruşturma ve kovuşturma konusu yapılmaz.

(6) Dördüncü fıkraya göre kamu davasının açılmasından sonra, birinci fıkrada tanımlanan suçun tekrar işlendiği iddiasıyla açılan soruşturmalarda ikinci fıkra uyarınca kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilemez.

(7) Şüpheli erteleme süresi zarfında dördüncü fıkrada belirtilen yükümlülüklere aykırı davranmadığı ve yasakları ihlal etmediği takdirde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir.

(8) Bu Kanunun;

a) 188 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti,

b) 190 ıncı maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma,

suçundan dolayı yapılan kovuşturma evresinde, suçun münhasıran bu madde kapsamına girdiğinin anlaşılması hâlinde, sanık hakkında bu madde hükümleri çerçevesinde hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilir.

(9) Bu maddede aksine düzenleme bulunmayan hâllerde, Ceza Muhakemesi Kanununun kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin 171 inci maddesi veya hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin 231 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Etkin pişmanlık

Madde 192- (1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarına iştirak etmiş olan kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin saklandığı veya imal edildiği yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini sağlaması halinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.

(2) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, bu maddeyi kimden, nerede ve ne zaman temin ettiğini merciine haber vererek suçluların yakalanmalarını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini kolaylaştırırsa, hakkında cezaya hükmolunmaz.

(3) Bu suçlar haber alındıktan sonra gönüllü olarak, suçun meydana çıkmasına ve fail veya diğer suç ortaklarının yakalanmasına hizmet ve yardım eden kişi hakkında verilecek ceza, yardımın niteliğine göre dörtte birden yarısına kadarı indirilir.

(4) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı soruşturma başlatılmadan önce resmi makamlara başvurarak tedavi ettirilmesini isterse, cezaya hükmolunmaz.

Zehirli madde imal ve ticareti

Madde 193- (1) İçeriğinde zehir bulunan ve üretilmesi, bulundurulması veya satılması izne bağlı olan maddeyi izinsiz olarak üreten, bulunduran, satan veya nakleden kişi, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Sağlık için tehlikeli madde temini

Madde 194- (1) Sağlık için tehlike oluşturabilecek maddeleri **çocuklara**, akıl hastalarına veya uçucu madde kullananlara veren veya tüketimine sunan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Ulaşım Araçlarına veya Sabit Platformlara Karşı Suçlar

Ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması

Madde 223- (1) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla kara ulaşım aracının hareket etmesini engelleyen, bu aracı hareket halinde iken durduran veya gitmekte olduğu yerden başka yere götüren kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun konusunun deniz veya demiryolu ulaşım aracı olması halinde, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla hava ulaşım aracının hareket etmesini engelleyen veya bu aracı gitmekte olduğu yerden başka yere götüren kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(4) Bu suçların işlenmesi sırasında kişilerin hürriyetinin tahdit edilmesi dolayısıyla ayrıca cezaya hükmolunur.

(5) Bu suçların işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

Genel Ahlaka Karşı Suçlar

Hayasızca hareketler

Madde 225- (1) Alenen cinsel ilişkide bulunan veya teşhircilik yapan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Müstehcenlik

Madde 226- (1) a) Bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri veren ya da bunların içeriğini gösteren, okuyan, okutan veya dinleten,

b) Bunların içeriklerini **çocukların** girebileceği veya görebileceği yerlerde ya da alenen gösteren, görülebilecek şekilde sergileyen, okuyan, okutan, söyleyen, söyleten,

c) Bu ürünleri, içeriğine vakıf olunabilecek şekilde satışa veya kiraya arz eden,

d) Bu ürünleri, bunların satışına mahsus alışveriş yerleri dışında, satışa arz eden, satan veya kiraya veren,

e) Bu ürünleri, sair mal veya hizmet satışları yanında veya dolayısıyla bedelsiz olarak veren veya dağıtan,

f) Bu ürünlerin reklamını yapan,

Kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(3) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde **çocukları** kullanan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Bu ürünleri ülkeye sokan, çoğaltan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, ihraç eden, bulunduran ya da başkalarının kullanımına sunan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(4) Şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(5) Üç ve dördüncü fıkralardaki ürünlerin içeriğini basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden ya da **çocukların** görmesini, dinlemesini veya okumasını sağlayan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(7) Bu madde hükümleri, bilimsel eserlerle; üçüncü fıkra hariç olmak ve **çocuklara** ulaşması engellenmek koşuluyla, sanatsal ve edebi değeri olan eserler hakkında uygulanmaz.

Fuhuş

Madde 227- (1) Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.

(2) Bir kimseyi fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran ya da fuhuş için aracılık eden veya yer temin eden kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Fuhşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanılarak kısmen veya tamamen geçimin sağlanması, fuhşa teşvik sayılır.

(3) **(Mülga: 6/12/2006 – 5560/45 md.)**

(4) Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.

(5) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(6) Bu suçların, suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(7) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(8) Fuhşa sürüklenen kişi, tedaviye veya psikolojik terapiye tâbi tutulabilir. (1)

Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama

Madde 228- (1) Kumar oynanması için yer ve imkan sağlayan kişi, bir yıla kadar hapis ve adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) **Çocukların** kumar oynaması için yer ve imkan sağlanması halinde, verilecek ceza bir katı oranında artırılır.

(3) Bu suçtan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(4) Ceza Kanununun uygulanmasında kumar, kazanç amacıyla icra edilen ve kar ve zararın talihe bağlı olduğu oyunlardır.

Dilencilik

Madde 229- (1) **Çocukları**, beden veya ruh bakımından kendini idare edemeyecek durumda bulunan kimseleri dilencilikte araç olarak kullanan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçun üçüncü derece dahil kan veya kayın hısımları ya da eş tarafından işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Bu suçun örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmiş olması halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.

Çocuğun soybağını değiştirme

Madde 231- (1) Bir çocuğun soybağını değiştiren veya gizleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Özen yükümlülüğüne aykırı davranarak, sağlık kurumundaki bir **çocuğun** başka bir **çocukla** karışmasına neden olan kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Kötü muamele

Madde 232- (1) Aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunan kimse, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İdaresi altında bulunan veya büyütmek, okutmak, bakmak, muhafaza etmek veya bir meslek veya sanat öğretmekle yükümlü olduğu kişi üzerinde, sahibi bulunduğu terbiye hakkından doğan disiplin yetkisini kötüye kullanan kişiye, bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali

Madde 233- (1) Aile hukukundan doğan bakım, eğitim veya destek olma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişi, şikayet üzerine, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Hamile olduğunu bildiği eşini veya sürekli birlikte yaşadığı ve kendisinden gebe kalmış bulunduğunu bildiği evli olmayan bir kadını çaresiz durumda terk eden kimseye, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

(3) Velayet hakları kaldırılmış olsa da, itiyadi sarhoşluk, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılması ya da onur kırıcı tavır ve hareketlerin sonucu maddi ve manevi özen noksanlığı nedeniyle **çocuklarının** ahlak, güvenlik ve sağlığını ağır şekilde tehlikeye sokan ana veya baba, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması

Madde 234- (1) Velayet yetkisi elinden alınmış olan ana veya babanın ya da üçüncü derece dahil kan hısmının, onaltı yaşını bitirmemiş bir çocuğu veli, vasi veya bakım ve gözetimi altında bulunan kimsenin yanından cebir veya tehdit kullanmaksızın kaçırması veya alıkoyması halinde, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Fiil cebir veya tehdit kullanılarak işlenmiş ya da **çocuk** henüz oniki yaşını bitirmemiş ise ceza bir katı oranında artırılır.

(3) **(Ek: 6/12/2006 – 5560/10 md.)** Kanunî temsilcisinin bilgisi veya rızası dışında evi terk eden çocuğu, rızasıyla da olsa, ailesini veya yetkili makamları durumdan haberdar etmeksizin yanında tutan kişi, şikâyet üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bilişim sistemine girme

Madde 243- (1) Bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren ve orada kalmaya devam eden kimseye bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası verilir.

(2) Yukarıdaki fıkrada tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler hakkında işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir.

(3) Bu fiil nedeniyle sistemin içerdiği veriler yok olur veya değişirse, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme

Madde 244- (1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur.

Suçu bildirmeme

Madde 278- (İptal: Anayasa Mahkemesinin 30/6/2011 tarihli ve E.:2010/52, K.:2011/113 sayılı Kararı ile.; Değişik: 2/7/2012-6352/91 md.)

(1) İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması halen mümkün bulunan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Mağdurun onbeşyaşını bitirmemiş bir **çocuk**, bedensel veya ruhsal bakımdan engelli olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.(1)

(4) Tanıklıktan çekinebilecek olan kişiler bakımından cezaya hükmolunmaz. Ancak, suçu önleme yükümlülüğünün varlığı dolayısıyla ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme

Madde 281- (1) Gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla, bir suçun delillerini yok eden, silen, gizleyen, değiştiren veya bozan kişi, altı aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Kendi işlediği veya işlenişine iştirak ettiği suçla ilgili olarak kişiye bu fıkra hükmüne göre ceza verilmez.

(2) Bu suçun kamu görevlisi tarafından göreviyle bağlantılı olarak işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) İlişkin olduğu suç nedeniyle hüküm verilmeden önce gizlenen delilleri mahkemeye teslim eden kişi hakkında bu maddede tanımlanan suç nedeniyle verilecek cezanın beşte dördü indirilir.

5395 SAYILI ÇOCUK KORUMA KANUNU

Amaç

MADDE 1. — (1) Bu Kanunun amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — (1) Bu Kanun, korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usûl ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, onsekiz yaşını doldurmamış kişiyi; bu kapsamda,

1. Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu,

2. Suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu,

b) Mahkeme: Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerini,

c) Çocuk hâkimi: Hakkında kovuşturma başlatılmış olanlar hariç, suça sürüklenen çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında uygulanacak tedbir kararlarını veren çocuk mahkemesi hâkimini,

d) Kurum: Bu Kanun kapsamındaki çocuğun bakılıp gözetildiği, hakkında verilen tedbir kararlarının yerine getirildiği resmî veya özel kurumları,

e) Sosyal çalışma görevlisi: Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını,

İfade eder.

Temel ilkeler

MADDE 4. — (1) Bu Kanunun uygulanmasında, çocuğun haklarının korunması amacıyla;

a) Çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altına alınması,

b) Çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi,

c) Çocuk ve ailesinin herhangi bir nedenle ayrımcılığa tâbi tutulmaması,

d) Çocuk ve ailesi bilgilendirilmek suretiyle karar sürecine katılımlarının sağlanması,

e) Çocuğun, ailesinin, ilgililerin, kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği içinde çalışmaları,

f) İnsan haklarına dayalı, adil, etkili ve süratli bir usûl izlenmesi,

g) Soruşturma ve kovuşturma sürecinde çocuğun durumuna uygun özel ihtimam gösterilmesi,

h) Kararların alınmasında ve uygulanmasında, çocuğun yaşına ve gelişimine uygun eğitimini ve öğrenimini, kişiliğini ve toplumsal sorumluluğunu geliştirmesinin desteklenmesi,

i) Çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasına en son çare olarak başvurulması,

j) Tedbir kararı verilirken kurumda bakım ve kurumda tutmanın son çare olarak görülmesi, kararların verilmesinde ve uygulanmasında toplumsal sorumluluğun paylaşılmasının sağlanması,

k) Çocukların bakılıp gözetildiği, tedbir kararlarının uygulandığı kurumlarda yetişkinlerden ayrı tutulmaları,

l) Çocuklar hakkında yürütülen işlemlerde, yargılama ve kararların yerine getirilmesinde kimliğinin başkaları tarafından belirlenememesine yönelik önlemler alınması,

İlkeleri gözetilir.

Koruyucu ve destekleyici tedbirler

MADDE 5. — (1) Koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sağlamaya yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında alınacak tedbirlerdir. Bunlardan;

a) Danışmanlık tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimselere çocuk yetiştirme konusunda; çocuklara da eğitim ve gelişimleri ile ilgili sorunlarının çözümünde yol göstermeye,

b) Eğitim tedbiri, çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; iş ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesine,

c) Bakım tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde, çocuğun resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerleştirilmesine,

d) Sağlık tedbiri, çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbî bakım ve rehabilitasyonuna, bağımlılık yapan maddeleri kullananların tedavilerinin yapılmasına,

e) Barınma tedbiri, barınma yeri olmayan çocuklu kimselere veya hayatı tehlikede olan hamile kadınlara uygun barınma yeri sağlamaya,

Yönelik tedbirdir.

(2) Hakkında, birinci fıkranın (e) bendinde tanımlanan barınma tedbiri uygulanan kimselerin, talepleri hâlinde kimlikleri ve adresleri gizli tutulur.

(3) Tehlike altında bulunmadığının tespiti ya da tehlike altında bulunmakla birlikte veli veya vasisinin ya da bakım ve gözetiminden sorumlu kimsenin desteklenmesi suretiyle tehlikenin bertaraf edileceğinin anlaşılması hâlinde; çocuk, bu kişilere teslim edilir. Bu fıkranın uygulanmasında, çocuk hakkında birinci fıkrada belirtilen tedbirlerden birisine de karar verilebilir.

Kuruma başvuru

MADDE 6. — (1) Adlî ve idarî merciler, kolluk görevlileri, sağlık ve eğitim kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, korunma ihtiyacı olan çocuğu Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Çocuk ile çocuğun bakımından sorumlu kimseler çocuğun korunma altına alınması amacıyla Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna başvurabilir.

(2) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu kendisine bildirilen olaylarla ilgili olarak gerekli araştırmayı derhâl yapar.

Koruyucu ve destekleyici tedbir kararı alınması

MADDE 7. — (1) Çocuklar hakkında koruyucu ve destekleyici tedbir kararı; çocuğun anası, babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Cumhuriyet savcısının istemi üzerine veya re'sen çocuk hâkimi tarafından alınabilir.

(2) Tedbir kararı verilmeden önce çocuk hakkında sosyal inceleme yaptırılabilir.

(3) Tedbirin türü kararda gösterilir. Bir veya birden fazla tedbire karar verilebilir.

(4) Hâkim, hakkında koruyucu ve destekleyici tedbire karar verdiği çocuğun denetim altına alınmasına da karar verebilir.

(5) Hâkim, çocuğun gelişimini göz önünde bulundurarak koruyucu ve destekleyici tedbirin kaldırılmasına veya değiştirilmesine karar verebilir. Bu karar acele hâllerde, çocuğun bulunduğu yer hâkimi tarafından da verilebilir. Ancak bu durumda karar, önceki kararı alan hâkim veya mahkemeye bildirilir.

(6) Tedbirin uygulanması, onsekiz yaşın doldurulmasıyla kendiliğinden sona erer. Ancak hâkim, eğitim ve öğrenimine devam edebilmesi için ve rızası alınmak suretiyle tedbirin uygulanmasına belli bir süre daha devam edilmesine karar verebilir.

(7) Mahkeme, korunma ihtiyacı olan çocuk hakkında, koruyucu ve destekleyici tedbir kararının yanında 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre velayet, vesayet, kayyım, nafaka ve kişisel ilişki kurulması hususlarında da karar vermeye yetkilidir.

Tedbirlerde yetki

MADDE 8. — (1) Korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun menfaatleri bakımından kendisinin, ana, baba, vasisi veya birlikte yaşadığı kimselerin bulunduğu yerdeki çocuk hâkimince alınır.

(2) Tedbir kararlarının uygulanması, kararı veren hâkim veya mahkemece en geç üçer aylık sürelerle incelettirilir.

(3) Hâkim veya mahkeme; denetim memurları, çocuğun velisi, vasisi, bakım ve gözetimini üstlenen kimselerin, tedbir kararını yerine getiren kişi ve kuruluşun temsilcisi ile Cumhuriyet savcısının talebi üzerine veya re'sen çocuğa uygulanan tedbirin sonuçlarını inceleyerek kaldırabilir, süresini uzatabilir veya değiştirebilir.

Acil korunma kararı alınması

MADDE 9. — (1) Derhâl korunma altına alınmasını gerektiren bir durumun varlığı hâlinde çocuk, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından bakım ve gözetim altına alındıktan sonra acil korunma kararının alınması için Kurum tarafından çocuğun Kuruma geldiği tarihten itibaren en geç beş gün içinde çocuk hâkimine müracaat edilir. Hâkim tarafından, üç gün içinde talep hakkında karar verilir. Hâkim, çocuğun bulunduğu yerin gizli tutulmasına ve gerektiğinde kişisel ilişkinin tesisine karar verebilir.

(2) Acil korunma kararı en fazla otuz günlük süre ile sınırlı olmak üzere verilebilir. Bu süre içinde Kurumca çocuk hakkında sosyal inceleme yapılır. Kurum, yaptığı inceleme sonucunda, tedbir kararı alınmasının gerekmediği sonucuna varırsa bu yöndeki görüşünü ve sağlayacağı hizmetleri hâkime bildirir. Çocuğun, ailesine teslim edilip edilmeyeceğine veya uygun görülen başkaca bir tedbire hâkim tarafından karar verilir.

(3) Kurum, çocuk hakkında tedbir kararı alınması gerektiği sonucuna varırsa hâkimden koruyucu ve destekleyici tedbir kararı verilmesini talep eder.

Bakım ve barınma kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 10. — (1) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından, kendisine intikal eden olaylarda gerekli önlemler derhâl alınarak çocuk, resmî veya özel kuruluşlara yerleştirilir.

Çocuklara özgü güvenlik tedbiri

MADDE 11. — (1) Bu Kanunda düzenlenen koruyucu ve destekleyici tedbirler, suça sürüklenen ve ceza sorumluluğu olmayan çocuklar bakımından, çocuklara özgü güvenlik tedbiri olarak anlaşılır.

Akıl hastalığı

MADDE 12. — (1) Suça sürüklenen çocuğun aynı zamanda akıl hastası olması hâlinde, 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 31 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları kapsamına giren çocuklar hakkında, çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanır.

Tedbir kararlarında usûl

MADDE 13. — (1) Bu Kanunun 7 nci maddesinin yedinci fıkrasında öngörülen durumlar hariç olmak üzere, suça sürüklenen ve ceza sorumluluğu olmayan çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında duruşma yapılmaksızın tedbir kararı verilir. Ancak, hâkim zaruret gördüğü hâllerde duruşma yapabilir.

(2) Tedbir kararının verilmesinden önce yeterli idrak gücüne sahip olan çocuğun görüşü alınır, ilgililer dinlenebilir, çocuk hakkında sosyal inceleme raporu düzenlenmesi istenebilir.

Kanun yolu

MADDE 14. — (1) Bu Kanun hükümlerine göre, çocuk hâkimi tarafından alınan tedbir kararlarına karşı itiraz yolu açıktır. İtiraz, 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun itiraza ilişkin hükümlerine göre en yakın çocuk mahkemesine yapılır.

Soruşturma

MADDE 15. — (1) Suça sürüklenen çocuk hakkındaki soruşturma çocuk bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yapılır.

(2) Çocuğun ifadesinin alınması veya çocuk hakkındaki diğer işlemler sırasında, çocuğun yanında sosyal çalışma görevlisi bulundurulabilir.

(3) Cumhuriyet savcısı soruşturma sırasında gerekli görüldüğünde çocuk hakkında koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulanmasını çocuk hâkiminden isteyebilir.

Çocuğun gözaltında tutulması

MADDE 16. — (1) Gözaltına alınan çocuklar, kolluğun çocuk biriminde tutulur.

(2) Kolluğun çocuk biriminin bulunmadığı yerlerde çocuklar, gözaltına alınan yetişkinlerden ayrı bir yerde tutulur.

İştirak hâlinde işlenen suçlar

MADDE 17. — (1) Çocukların yetişkinlerle birlikte suç işlemesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturma ayrı yürütülür.

(2) Bu hâlde de çocuklar hakkında gerekli tedbirler uygulanmakla beraber, mahkeme lüzum gördüğü takdirde çocuk hakkındaki yargılamayı genel mahkemedeki davanın sonucuna kadar bekletebilir.

(3) Davaların birlikte yürütülmesinin zorunlu görülmesi hâlinde, genel mahkemelerde, yargılamanın her aşamasında, mahkemelerin uygun bulması şartıyla birleştirme kararı verilebilir. Bu takdirde birleştirilen davalar genel mahkemelerde görülür.

Çocuğun nakli

MADDE 18. — (1) Çocuklara zincir, kelepçe ve benzeri aletler takılamaz. Ancak; zorunlu hâllerde çocuğun kaçmasını, kendisinin veya başkalarının hayat veya beden bütünlükleri bakımından doğabilecek tehlikeleri önlemek için kolluk tarafından gerekli önlem alınabilir.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi

MADDE 19. — (Değişik:19.12.2006/26381-5560/39.md.)

(1) Çocuğa yüklenen suçtan dolayı Ceza Muhakemesi Kanunundaki koşulların varlığı halinde, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilebilir. Ancak, bu kişiler açısından erteleme süresi üç yıldır.

Adlî kontrol

MADDE 20. — (1) Suça sürüklenen çocuklar hakkında soruşturma veya kovuşturma evrelerinde adlî kontrol tedbiri olarak Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesinde sayılanlar ile aşağıdaki tedbirlerden bir ya da birkaçına karar verilebilir:

a) Belirlenen çevre sınırları dışına çıkmamak.

b) Belirlenen bazı yerlere gidememek veya ancak bazı yerlere gidebilmek.

c) Belirlenen kişi ve kuruluşlarla ilişki kurmamak.

(2) Ancak bu tedbirlerden sonuç alınamaması, sonuç alınamayacağının anlaşılması veya tedbirlere uyulmaması durumunda tutuklama kararı verilebilir.

Tutuklama yasağı

MADDE 21. — (1) Onbeş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılı aşmayan hapis cezasını gerektiren fiillerinden dolayı tutuklama kararı verilemez.

Kovuşturma

Duruşma

MADDE 22. — (1) Çocuk, velisi, vasisi, mahkemece görevlendirilmiş sosyal çalışma görevlisi, çocuğun bakımını üstlenen aile ve kurumda bakılıyorsa kurumun temsilcisi duruşmada hazır bulunabilir.

(2) Mahkeme veya hâkim, çocuğun sorgusu veya çocuk hakkındaki diğer işlemler sırasında çocuğun yanında sosyal çalışma görevlisi bulundurabilir.

(3) Duruşmalarda hazır bulunan çocuk, yararı gerektirdiği takdirde duruşma salonundan çıkarılabileceği gibi sorgusu yapılmış çocuğun duruşmada hazır bulundurulmasına da gerek görülmeyebilir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması

MADDE 23. — (Değişik:19.12.2006/26381-5560/40.md.)

(1) Çocuğa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda, Ceza Muhakemesi Kanunundaki koşulların varlığı halinde, mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Ancak, bu kişiler açısından denetim süresi üç yıldır.

Uzlaşma

MADDE 24. — (Değişik:19.12.2006/26381-5560/41.md.)

(1) Ceza Muhakemesi Kanununun uzlaşmaya ilişkin hükümleri suça sürüklenen çocuklar bakımından da uygulanır.

Mahkemelerin kuruluşu

MADDE 25. — (1) Çocuk mahkemesi, tek hâkimden oluşur. Bu mahkemeler her il merkezinde kurulur. Ayrıca, bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak belirlenen ilçelerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü alınarak kurulabilir. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde çocuk mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. Çocuk mahkemelerinde yapılan duruşmalarda Cumhuriyet savcısı bulunmaz. Mahkemelerin bulunduğu yerlerdeki Cumhuriyet savcıları, çocuk mahkemeleri kararlarına karşı kanun yoluna başvurabilirler.

(2) Çocuk ağır ceza mahkemelerinde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur ve mahkeme bir başkan ve iki üye ile toplanır. Bu mahkemeler bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak belirlenen yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü alınarak kurulur. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde çocuk ağır ceza mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır.

Mahkemelerin görevi

MADDE 26. — (1) Çocuk mahkemesi, asliye ceza mahkemesi ile sulh ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlar bakımından, suça sürüklenen çocuklar hakkında açılacak davalara bakar.

(2) Çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuklar tarafından işlenen ve ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlarla ilgili davalara bakar.

(3) Mahkemeler ve çocuk hâkimi, bu Kanunda ve diğer kanunlarda yer alan tedbirleri almakla görevlidir.

(4) Çocuklar hakkında açılan kamu davaları, Kanunun 17 nci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu Kanunla kurulan mahkemelerde görülür.

Mahkemelerin yargı çevresi

MADDE 27. — (1) Çocuk mahkemelerinin yargı çevresi, kurulduğu il ve ilçenin mülkî sınırlarıyla belirlenir.

(2) Çocuk ağır ceza mahkemelerinin yargı çevresi, bulundukları il merkezi ve ilçeler ile bunlara adlî yönden bağlanan ilçelerin idarî sınırlarıdır.

(3) Coğrafi durum ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerinin yargı çevresinin belirlenmesine veya değiştirilmesine Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir.

Hâkimlerin atanmaları

MADDE 28. — (1) Mahkemelere, atanacakları bölgeye veya bir alt bölgeye hak kazanmış, adlî yargıda görevli, tercihan çocuk hukuku alanında uzmanlaşmış, çocuk psikolojisi ve sosyal hizmet alanlarında eğitim almış olan hâkimler ve Cumhuriyet savcıları arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır.

(2) Atamalarda istekli olanlarla daha önce bu görevlerde bulunmuş olanlara öncelik tanınır.

(3) Herhangi bir nedenle görevine gelemeyen hâkimin yerine bu hâkim görevine başlayıncaya veya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yetkilendirme yapılıncaya kadar o yerdeki hâkimlerden hangisinin bakacağı, birinci fıkrada aranan nitelikler de gözetilerek adlî yargı adalet komisyonu başkanınca belirlenir.

Cumhuriyet savcılığı çocuk bürosu

MADDE 29. — (1) Cumhuriyet başsavcılıklarında bir çocuk bürosu kurulur. Cumhuriyet başsavcısınca 28 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen nitelikleri haiz olanlar arasından yeterli sayıda Cumhuriyet savcısı, bu büroda görevlendirilir.

Çocuk bürosunun görevleri

MADDE 30. — (1) Çocuk bürosunun görevleri;

a) Suça sürüklenen çocuklar hakkındaki soruşturma işlemlerini yürütmek,

b) Çocuklar hakkında tedbir alınması gereken durumlarda, gecikmeksizin tedbir alınmasını sağlamak,

c) Korunma ihtiyacı olan, suç mağduru veya suça sürüklenen çocuklardan yardıma, eğitime, işe, barınmaya ihtiyacı olan veya uyum güçlüğü çekenlere ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sağlamak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde çalışmak, bu gibi durumları çocukları korumakla görevli kurum ve kuruluşlara bildirmek,

d) Bu Kanunla ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmektir.

(2) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, bu görevler çocuk bürosunda görevli olmayan Cumhuriyet savcıları tarafından da yerine getirilebilir.

Kolluğun çocuk birimi

MADDE 31. — (1) Çocuklarla ilgili kolluk görevi, öncelikle kolluğun çocuk birimleri tarafından yerine getirilir.

(2) Kolluğun çocuk birimi, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuklar hakkında işleme başlandığında durumu, çocuğun veli veya vasisine veya çocuğun bakımını üstlenen kimseye, baroya ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, çocuk resmî bir kurumda kalıyorsa ayrıca kurum temsilcisine bildirir. Ancak, çocuğu suça azmettirdiğinden veya istismar ettiğinden şüphelenilen yakınlarına bilgi verilmez.

(3) Çocuk, kollukta bulunduğu sırada yanında yakınlarından birinin bulunmasına imkân sağlanır.

(4) Kolluğun çocuk birimlerindeki personeline, kendi kurumları tarafından çocuk hukuku, çocuk suçluluğunun önlenmesi, çocuk gelişimi ve psikolojisi, sosyal hizmet gibi konularda eğitim verilir.

(5) Çocuğun korunma ihtiyacı içinde bulunduğunun bildirimi ya da tespiti veya hakkında acil korunma kararı almak için beklemenin, çocuğun yararına aykırı olacağını gösteren nedenlerin varlığı hâlinde kolluğun çocuk birimi, durumun gerektirdiği önlemleri almak suretiyle çocuğun güvenliğini sağlar ve mümkün olan en kısa sürede Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna teslim eder.

Görevlilerin eğitimleri

MADDE 32. — (1) Mahkemelerde görevlendirilecek hâkimler ve Cumhuriyet savcıları ile sosyal çalışma görevlilerine ve denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünde görevli denetim görevlilerine, adaylık dönemlerinde Adalet Bakanlığınca belirlenen esaslara uygun çocuk hukuku, sosyal hizmet, çocuk gelişimi ve psikolojisi gibi konularda eğitim verilir.

(2) Mahkemelere atananların, görevleri süresince, alanlarında uzmanlaşmalarını sağlama ve kendilerini geliştirmelerine yönelik hizmet içi eğitim almaları sağlanır.

(3) Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Sosyal çalışma görevlileri

MADDE 33. — (1) Adalet Bakanlığınca mahkemelere, en az lisans öğrenimi görmüş olanlar arasından yeterli sayıda sosyal çalışma görevlisi atanır. Atamada; çocuk ve aile sorunları ile çocuk hukuku ve çocuk suçluluğunun önlenmesi alanlarında lisansüstü eğitim yapmış olanlar tercih edilir.

(2) Mahkemelere atanan ve bu Kanun kapsamındaki tedbirleri uygulayan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda görevli sosyal çalışma görevlilerine almakta oldukları aylıklarının brüt tutarının yüzde ellisi oranında ödenek verilir.

(3) Bu görevlilerin bulunmaması, görevin bunlar tarafından yapılmasında fiilî veya hukukî bir engel bulunması ya da başka bir uzmanlık dalına ihtiyaç duyulması gibi durumlarda, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar ile serbest meslek icra eden birinci fıkrada öngörülen nitelikleri haiz kimseler de sosyal çalışma görevlisi olarak görevlendirilebilirler.

(4) Hakkında sosyal inceleme yapılacak çocuğun, incelemeye tâbi tutulacak çevresi mahkemenin yetki alanı dışında ise, davayı gören mahkemenin talimatına bağlı olarak çocuğun bulunduğu yerdeki mahkemece inceleme yaptırılır. Büyükşehir belediye sınırları içinde kalan yerlerde bu inceleme, davayı gören mahkemeye bağlı olarak çalışan sosyal çalışma görevlilerince yapılabilir.

Sosyal çalışma görevlilerinin görevleri

MADDE 34 . — (1) Sosyal çalışma görevlilerinin görevi;

a) Görevlendirildikleri çocuk hakkında derhâl sosyal inceleme yapmak, hazırladıkları raporları kendilerini görevlendiren mercie sunmak,

b) Suça sürüklenen çocuğun ifadesinin alınması veya sorgusu sırasında yanında bulunmak,

c) Bu Kanun kapsamında mahkemeler ve çocuk hâkimleri tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmektir.

(2) İlgililer, sosyal çalışma görevlilerinin çalışmaları sırasında kendilerine yardımcı olmak ve çocuk hakkında istenen bilgileri vermek zorundadır.

(3) Sosyal çalışma görevlilerinin, görevleri sırasında yaptıkları ve hâkim tarafından takdir edilen masrafları Cumhuriyet başsavcılığının suçüstü ödeneğinden ödenir.

Sosyal inceleme

MADDE 35. — (1) Bu Kanun kapsamındaki çocuklar hakkında mahkemeler, çocuk hâkimleri veya Cumhuriyet savcılarınca gerektiğinde çocuğun bireysel özelliklerini ve sosyal çevresini gösteren inceleme yaptırılır. Sosyal inceleme raporu, çocuğun, işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin mahkeme tarafından takdirinde göz önünde bulundurulur.

(2) Derhâl tedbir alınmasını gerektiren durumlarda sosyal inceleme daha sonra da yaptırılabilir.

(3) Mahkeme veya çocuk hâkimi tarafından çocuk hakkında sosyal inceleme yaptırılmaması hâlinde, gerekçesi kararda gösterilir.

Denetim altına alma kararı

MADDE 36. — (1) Hakkında koruyucu ve destekleyici tedbir kararı verilen, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı onanan, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilen çocuğun denetim altına alınmasına karar verilebilir.

Denetim görevlisinin görevlendirilmesi

MADDE 37. — (1) Denetim altına alınan çocukla ilgili olarak denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü tarafından bir denetim görevlisi görevlendirilir. Ancak, korunma ihtiyacı olan çocuklar veya suç tarihinde oniki yaşını bitirmemiş suça sürüklenen çocuklar ile çocuğun aileye teslimi yönünde karar verilmesi hâlinde, bu çocuklar hakkında denetim görevi gözetim esaslarına göre Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yerine getirilir.

(2) Görevlendirme sırasında çocuğun kişisel özellik ve ihtiyaçları dikkate alınır ve çocuğa kolay ulaşabilecek olanlar tercih edilir.

Denetim görevlisinin görevleri

MADDE 38. — (1) Denetim görevlisinin görevleri şunlardır:

a) Kararla ulaşılmak istenen amacın gerçekleşmesi için çocuğun eğitim, aile, kurum, iş ve sosyal çevreye uyumunu sağlamak üzere onu desteklemek, yardımcı olmak, gerektiğinde önerilerde bulunmak.

b) Çocuğa eğitim, iş, destek alabileceği kurumlar, hakları ve haklarını kullanma konularında rehberlik etmek.

c) İhtiyaç duyacağı hizmetlerden yararlanmasında çocuğa yardımcı olmak.

d) Kaldığı yerleri ve ilişki kurduğu kişileri ziyaret ederek çocuğun içinde yaşadığı şartları, ailesi ve çevresiyle ilişkilerini, eğitim ve iş durumunu, boş zamanlarını değerlendirme faaliyetlerini yerinde incelemek.

e) Alınan kararın uygulanmasını, bu uygulamanın sonuçlarını ve çocuk üzerindeki etkilerini izlemek, tâbi tutulduğu yükümlülüklerin yerine getirilmesini denetlemek.

f) Çocuğun gelişimi hakkında, üçer aylık sürelerle Cumhuriyet savcısı veya mahkemeye rapor vermek.

(2) Denetim görevlisi, görevini yerine getirirken gerektiğinde çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse ve öğretmenleriyle işbirliği yapar.

(3) Çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse çocuğun devam ettiği okul, işyeri veya çocukla ilgili bilgiye sahip kurumların yetkilileri, denetim görevlisine yardımcı olmak, görevi gereğince istediği bilgileri vermek zorundadırlar.

(4) Çocuğun yakınları denetim görevlisinin yetkilerine müdahale edemezler.

Denetim plânı ve raporu

MADDE 39. — (1) Çocuğa uygulanacak denetimin yöntemi, denetim görevlisince, sosyal incelemeyi yapan uzman veya mahkeme nezdindeki sosyal çalışma görevlisi ile birlikte, görevlendirmeyi takip eden on gün içinde hazırlanacak bir plânla belirlenir.

(2) Denetim plânı hazırlanırken;

a) Çocuk hakkında alınan tedbirin amacı, niteliği ve süresi,

b) Çocuğun ihtiyaçları,

c) Çocuğun içinde bulunduğu tehlike hâlinin ciddiyeti,

d) Çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse tarafından çocuğa verilen desteğin derecesi,

e) Suça sürüklenmesi sebebiyle tedbir alınmış ise suç teşkil eden fiilin mahiyeti,

f) Çocuğun görüşü,

Dikkate alınır.

(3) Denetim plânı, mahkeme veya çocuk hâkimince onaylandıktan sonra derhâl uygulanır. Denetim görevlisi, kararın uygulama biçimi, çocuk üzerindeki etkileri ile çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimselerin veya kurumların çocuğa karşı sorumluluklarını gereğince yerine getirip getirmedikleri, kararın değiştirilmesini gerektirir bir durum olup olmadığı ve istenen diğer hususlarda her ay, ayrıca talep hâlinde mahkeme veya çocuk hâkimine rapor verir.

Denetimin sona ermesi

MADDE 40. — (1) Denetim, kararda öngörülen sürenin dolmasıyla sona erer. Tedbirden beklenen yararın elde edilmesi hâlinde denetim, sürenin dolmasından önce de kaldırılabilir.

(2) Denetim, çocuğun başka bir suçtan dolayı tutuklanması veya cezasının yerine getirilmesine başlanmakla sona erer.

Sosyal inceleme ve denetim raporları hakkında bilgi edinme

MADDE 41. — (1) Sosyal inceleme raporu ile denetim plânı ve raporunun birer örneğini çocuğun avukatı veya yasal temsilcisi Cumhuriyet savcısından, mahkemeden veya çocuk hâkiminden alabilir. Çocuğa raporun içeriği hakkında bilgi verilir.

(2) Ancak, çocuk ve avukatı hariç olmak üzere birinci fıkrada gösterilen kişilerin sosyal inceleme raporu ile denetim plânı ve raporu hakkında bilgi sahibi olmasının çocuğun yararına aykırı olduğuna kanaat getirilirse, bunların incelenmesi kısmen veya tamamen yasaklanabilir.

Uygulanacak hükümler

MADDE 42. — (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Ceza Muhakemesi Kanunu, Türk Medenî Kanunu, 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile 24.5.1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) Denetim konusunda bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu hükümleri uygulanır.

Çocuğun giderleri

MADDE 43. — (1) Çocuk hakkında verilen koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının giderleri Devletçe ödenir. Ödenecek miktar mahkemece verilecek bir karar ile tespit edilir.

(2) Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre çocuğa bakmakla yükümlü olan kimsenin malî durumunun müsait olması hâlinde, Devletçe ödenen meblağın tahsili için ilgililere rücu edilir.

Kamu görevlisi

MADDE 44. — (1) Bu Kanun kapsamına giren görevlerle bağlantılı olarak kamu görevlileri hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kurumlar

MADDE 45. — (1) Bu Kanunun 5 inci maddesinde yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlerden;

a) (a) ve (e) bentlerinde yazılı danışmanlık ve barınma tedbirleri Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve yerel yönetimler,

b) (b) bendinde yazılı eğitim tedbiri Milli Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

c) (c) bendinde yazılı bakım tedbiri Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu,

d) (d) bendinde yazılı sağlık tedbiri Sağlık Bakanlığı,

Tarafından yerine getirilir.

(2) Bakım ve barınma tedbirlerinin yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan kolluk hizmetlerinin yerine getirilmesi, çocukların rehabilitasyonu, eğitimi ve diğer bakanlıkların görev alanına giren diğer hususlarla ilgili olarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yapılan her türlü yardım ve destek talepleri Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, ilgili diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından geciktirilmeksizin yerine getirilir.

(3) Bu tedbirlerin yerine getirilmesinde kurumların koordinasyonu Adalet Bakanlığınca sağlanır.

Kadrolar

MADDE 46. — (1) Bu Kanun gereğince kurulacak mahkemelerin kuruluş ve çalışmaları için gerekli sınıflardan yeteri kadar kadro temin edilir.

Yönetmelik

MADDE 47. — (1) Bu Kanunun 5 ve 10 uncu maddelerinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Adalet Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından müştereken, diğer maddelerin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ise Adalet Bakanlığı tarafından altı ay içinde çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 48. — (1) 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanuna yapılan yollamalar, bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1. — (1) 2253 sayılı Kanun gereğince kurulan çocuk mahkemelerinde derdest bulunan ve bu Kanun ile kurulan çocuk mahkemesinin görevine giren dava ve işler, bu mahkemeler faaliyete geçtiğinde çocuk mahkemesine devredilir.

(2) Genel ceza mahkemelerinde görülmekte olan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte onsekiz yaşını doldurmuş olan sanıklar hakkındaki dava ve işler çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerine devredilmez.

(3) Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemeleri bulunmayan yerlerde, bu mahkemeler kurulup göreve başlayıncaya kadar çocuklar tarafından işlenen suçlara ait soruşturma ve kovuşturmalar Cumhuriyet başsavcılığı ve görevli mahkemelerce bu Kanun hükümlerine göre yapılır.

(4) Çocuk mahkemesi bulunmayan yerlerde, bu mahkeme kurulup göreve başlayıncaya kadar korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında tedbir kararları görevli aile veya asliye hukuk mahkemelerince alınır.

(5) Adalet Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili bakanlıklar ve bağlı kuruluşlar bu Kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren altı ay içinde koruyucu ve destekleyici tedbirleri yerine getirmek üzere gerekli tedbirleri alır. Ayrıca, ilgili bakanlıklar ve bağlı kuruluşlar bu amaçla sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğine gidebilirler.

Yürürlük

MADDE 49. — (1) Bu Kanunun;

a) Suça sürüklenen ve hakkında bakım tedbiri uygulanan çocuklar hakkında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yerine getirilecek hizmetlere ilişkin hükümler ile 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra,

b) 37 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer.

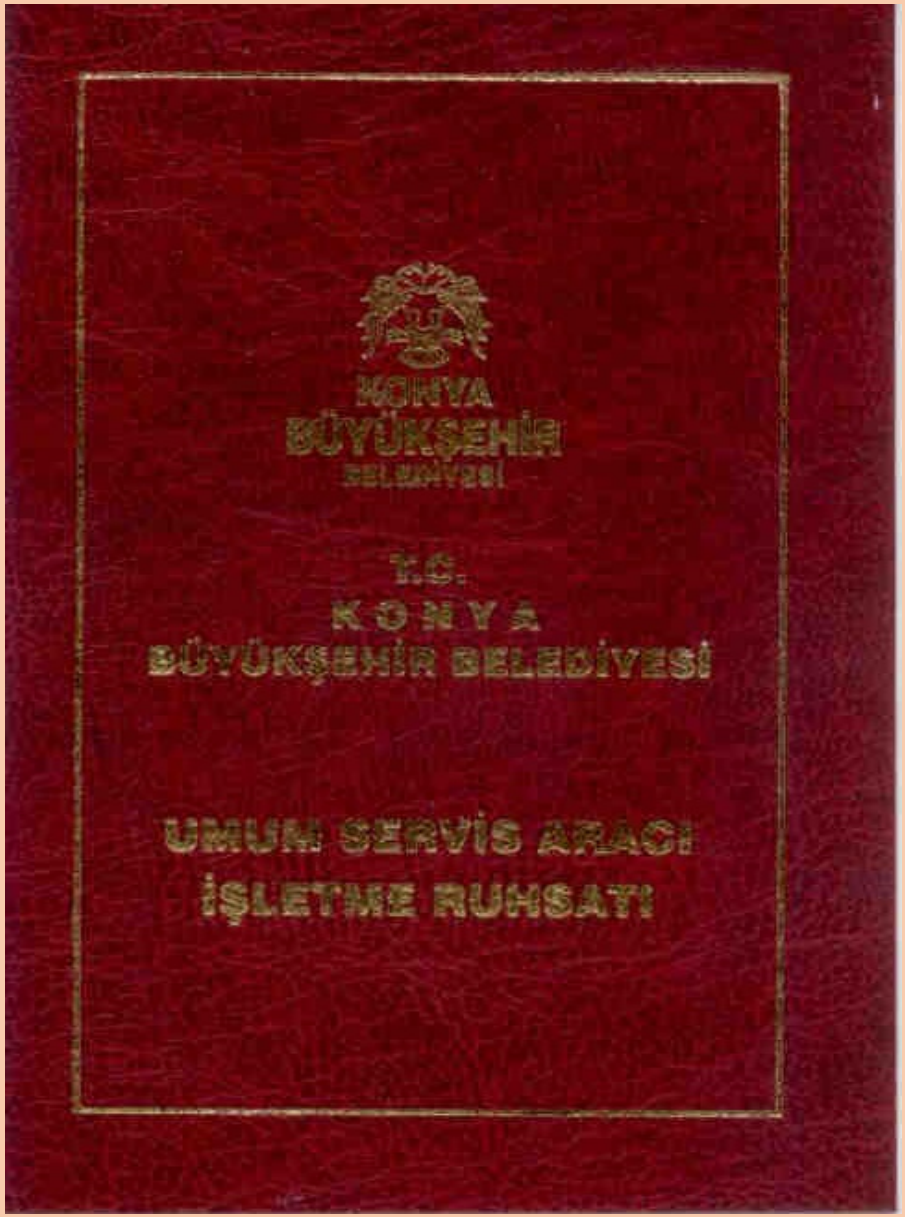

Ruhsat Sahibinin

Fotoğraf

Adı :

Soyadı :

Baba Adı :

D. Yeri ve Tarihi :

İkametgâh Adresi:

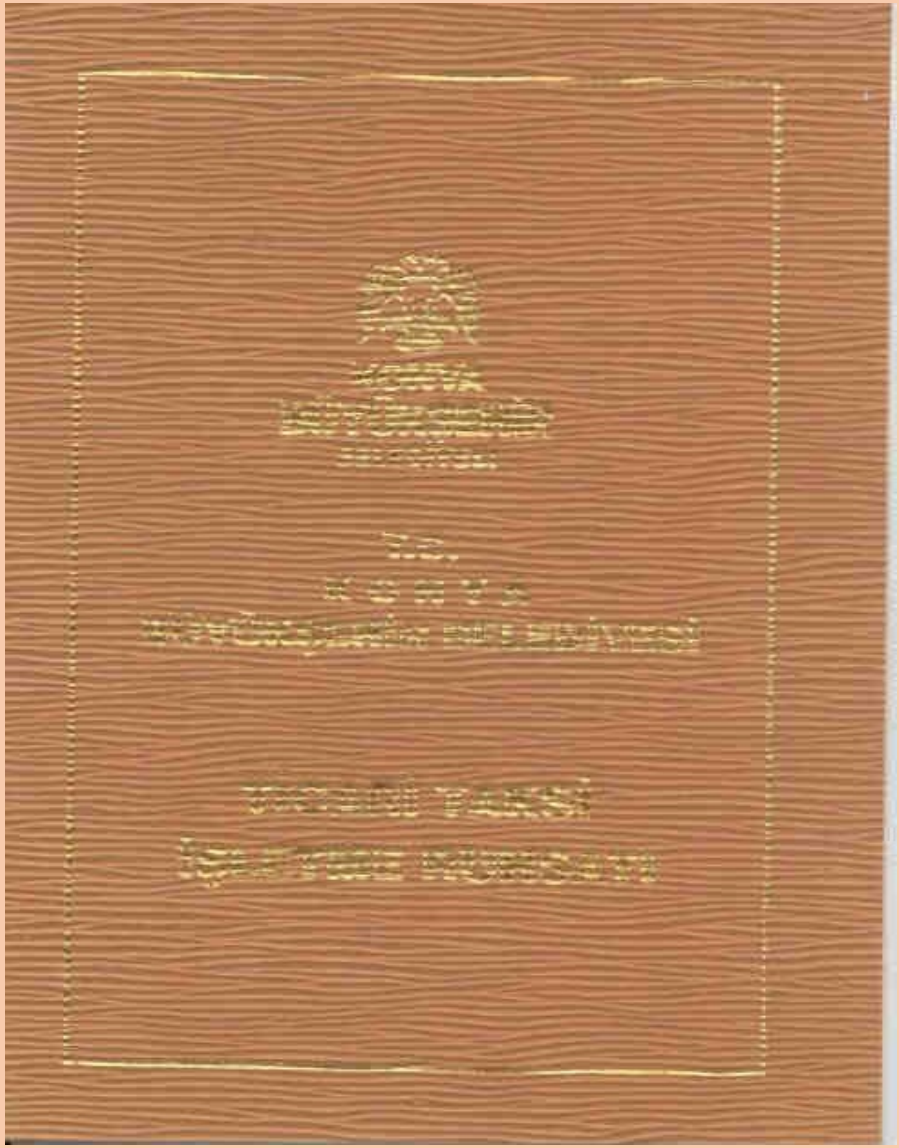

ARAÇ SAHİBİNİN

Fotoğraf

Adı :

Soyadı :

Baba Adı :

D. Yeri ve Tarihi :

İkametgâh Adresi :

KONYA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

T.C.
K O N Y A
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

TOPLU TAŞIMA ARAÇLARI
İŞLETME RUHSATI

Ruhsat Sahibinin

Fotoğraf

Adı :

Soyadı :

Baba Adı :

D. Yeri ve Tarihi :

İkametgâh Adresi :

Hattı :

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

T.C.
KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

OKUL SERVİS ARACI ÖZEL İZİN BELGESİ
(2014/2015 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI)

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAYI	2014/622/03-3628	
VERİLİŞ TARİHİ	24.10.2014	
TAŞITIN PLAKASI	42 GAT 01	
TAŞIMA YAPACAĞI İLÇE	AKŞEHİR	
TAŞITIN CİNSİ	MİNİBÜS	
TAŞITIN İSTİAP HADDİ	15 (ONBEŞ)	
TAŞIT SAHİBİ	AHMET AYAZ	
TAŞITIN ŞOFÖRLERİ	MUSTAFA AYAZ	**********
	**********	**********
TAŞITIN REHBERLERİ	**********	**********
TAŞITIN SERVİS YAPACAĞI OKULLAR	TAŞIMALI EĞİTİM	
	**********	
	**********	
	**********	

UKOME KARARI İLE BELİRLENEN 2014 - 2015 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI KDV DAHİL SERVİS ÜCRETLERİ		
	0 - 3 Km' ye kadar	: ₺110.00
	0 - 6 Km' ye kadar	: ₺115.00
	0 - 12 Km' ye kadar	: ₺125.00
	0 - 20 Km' ye kadar	: ₺135.00
	20 km' yi aşan aylık her km için minibüslerde	: ₺4.50
	20 km' yi aşan aylık her km için otobüslerde	: ₺7.00

UKOME KARARI İLE BELİRLENEN 2014 - 2015 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI KDV DAHİL TAŞIMALI EĞİTİM TAŞIMA TAVAN ÜCRETLERİ	Araç Türü	0-40 km'ye kadar	40 km üzeri her km
	Sürücü Hariç 14 ile 18 istiap haddi arası **minibüs**	₺160.00	₺3.50
	Sürücü Hariç 19 ile 28 istiap haddi arası **k.otobüs**	₺180.00	₺4.00
	Sürücü Hariç 29 ve üzeri istiap haddi arası **otobüs**	₺200.00	₺4.50

AÇIKLAMALAR

* UKOME' ce belirlenen ücrete KDV dâhildir. Herhangi bir sebeple başka ücret alınamaz.
* 2014 – 2015 öğretim yılı servis ücretleri eğitim öğretim günü baz alınarak belirlenmiştir.
* Okul servis araçları yarıyıl tatilinde (taşıma yapmadığı sürede) öğrencilerden ücret almayacaktır.
* Belirlenen taşıma ücretleri, tatil ve hafta sonu etkinlikleri, etüt, gezi v.b. için yapılan taşımaları kapsamaz.
* Fiyat tarifesi araç içerisinde görülebilecek uygun bir yere asılacaktır.
* Öğrenci seyir güvenliğinin artırılması amacıyla okul aile birliği veya öğrenci velileri ile taşıma sözleşmesi bulunan tüm servis araçları öğrenci indirme – bindirme işlemlerini ilgili okul bahçesinde yapacaktır.
* Mesafe belirlemesinde öğrencinin ikametgahı ile okulu arasında en kısa trafik yolu göz önüne alınacaktır.(Taşımalı eğitim hariç)
* Okul Aile Birliği ile sözleşme imzalayan taşımacı; tüm öğrencilerin taşımayla ilgili taleplerini karşılamakla yükümlüdür. Mesafe uzunluğu nedeni ile hiçbir öğrenci taşıma işinden mahrum bırakılamaz.
* Ücret tarifeleri ile yukarıdaki açıklamalar Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm eğitim kurumlarını bağlar.

İsmail TANER
Konya Büyükşehir Belediyesi
Ulaşım Trafik Sinyalizasyon Şube Müdürü

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

T.C.
KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

PERSONEL SERVİS ARACI
GÜZERGAH İZİN BELGESİ

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAYI	2014/622/03-2960
VERİLİŞ TARİHİ	15.10.2014
TAŞITIN PLAKASI	42 GBJ 19
TAŞIMA YAPACAĞI İLÇE	BEYŞEHİR
TAŞITIN CİNSİ	MİNİBÜS
TAŞITIN İSTİAP HADDİ	15 (ONBEŞ)
TAŞIT SAHİBİ	MUSTAFA ÖZSOY
TAŞITIN ŞOFÖRLERİ	MUSTAFA ÖZSOY
	**********
	**********
	**********

AÇIKLAMALAR

* Özmal araçlar ile ücretli olarak taşıma yapılmayacaktır.
* Özmal aracın kayıtlı olduğu firma personeli haricinde yolcu taşıması yapılmayacaktır.
* Özmal araçlarda araç ve şoför değiştiğinde güzergah izin belgesi yenilecektir.
* Bu izin belgesi araç, sahibi ve şoför değişikliğinde yenilecektir.

Not: Yukarıda işleteni, şoförü, plakası ve güzergahı belirtilen personel servis aracının; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliği, Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Hizmet yönetmeliği ile UKOME kararlarına uygunluğu anlaşılmış olup, bu "Güzergah İzin Belgesi" tanzim edilerek verilmiştir.

İsmail TANER
Konya Büyükşehir Belediyesi
Ulaşım Trafik Sinyalizasyon Şube Müdürü

T.C.
KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK KURUMLARI
OKUL SERVİS ARACI ÖZEL İZİN BELGESİ

SAYI	2014/622/03-1546			
VERİLİŞ TARİHİ	12.8.2014			
GEÇERLİLİK SÜRESİ	1 (BİR) YIL			
TAŞITIN PLAKASI	42 DE 460			
TAŞITIN CİNSİ	MİNİBÜS			
TAŞITIN İSTİAP HADDİ	15(ONBEŞ)			
TAŞIT SAHİBİ	GÖKÇEM İLETİŞİM REHABİLİTASYON VE ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.			
TAŞITIN ŞOFÖRLERİ	1	RAMAZAN ÖZDEMİR	***	**********
	2	SÜLEYMAN ADIGÜZEL	***	**********
	***	**********	***	**********
	***	**********	***	**********
	***	**********	***	**********
TAŞITIN REHBERLERİ	1	YASEMİN GENÇ	***	**********
	***	**********	***	**********
	***	**********	***	**********
	***	**********	***	**********

NOT: BU BELGE MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL, ÖZEL EĞİTİM KURSLARINDA ZİHİNSEL VE BEDENSEL ENGELLİ ÖĞRENCİLERE EĞİTİM VEREN REHABİLİTASYON MERKEZLERİ İLE ZORUNLU REFAKATÇİ EŞLİĞİNDE HAREKET EDEBİLEN HASTALARA HİZMET VEREN DİYALİZ VE FİZİK TEDAVİ MERKEZLERİ ÖZMAL ARAÇLARI İLE 16/08/2006 TARİH VE 26261 SAYILI RESMİ GAZETEDE YAYIMLANAN "BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ ÖZÜRLÜ HİZMET BİRİMLERİ YÖNETMELİĞİNİN" 8/ğ MADDESİ GEREĞİ EĞİTİM ÜCRETLERİ DIŞINDA ENGELLİ ÖĞRENCİ VE HASTALARINI ÜCRETSİZ OLARAK TAŞIMALARINDA KULLANILIR.

AÇIKLAMALAR

- Aracın kayıtlı olduğu firma personeli ve öğrencisi haricinde yolcu taşıması yapılmayacaktır.
- Öğrenci seyir güvenliğinin artırılması amacıyla tüm servis araçları indirme – bindirme işlemlerini varsa ilgili kurum bahçesinde, yoksa trafik yönünden güvenli bir yerde yapacaktır.
- Taşıt sahibi, şoförü ve rehber personel değiştiğinde Özel İzin Belgesi yeniden düzenlenecektir.
- Her 6 ayda taşıtın periyodik bakım ve onarımı yaptırılarak, Ek-3 formu tasdik ettirilecektir.

İsmail TANER
Konya Büyükşehir Belediyesi
Ulaşım Trafik Sinyalizasyon Şube Müdürü

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

T.C.
KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

PERSONEL SERVİS ARACI
GÜZERGAH İZİN BELGESİ

SAYI	2014/622/03-1982
VERİLİŞ TARİHİ	18.09.2014
TAŞITIN PLAKASI	42 ASP 54
TAŞITIN CİNSİ	OTOBÜS
TAŞITIN İSTİAP HADDİ	18 (ONSEKİZ)
TAŞIT SAHİBİ	ASPAK AMBALAJ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
TAŞITIN ŞOFÖRLERİ	MEHMET ALİ ÖZKÖKSAL
	MEHMET BÜYÜKHARMANCI
	MAHMUT KOZANLI
	MUSTAFA KOÇAK

UKOME' NİN 2005/05 SAYILI KARARI GEREĞİ 30 KİŞİLİK VE DAHA FAZLA YOLCU KAPASİTELİ ARAÇLARIN 07.00 - 24.00 SAATLERİ ARASINDA GİRMESİNİN YASAK OLDUĞU GÜZERGAHLAR
BEŞYOL KAVŞAĞI - ALAADDİN BULVARI - KAZIM KARABEKİR CADDESİ - FORM KAVŞAĞI - AMBERREİS CADDESİ - ATATÜRK CADDESİ - MİMAR MUZAFFER CADDESİ - MEVLANA CADDESİ

AÇIKLAMALAR

- Özmal araçlar ile ücretli olarak taşıma yapılmayacaktır.
- Özmal aracın kayıtlı olduğu firma personeli haricinde yolcu taşıması yapılmayacaktır.
- Özmal araçlarda araç ve şoför değiştiğinde güzergah izin belgesi yenilecektir.
- C Plakalı araçlarda araç sahibi ve şoför değişikliğinde güzergah izin belgesi yenilecektir.

Not: Yukarıda işleteni, şoförü, plakası ve güzergahı belirtilen personel servis aracının; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliği, Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Hizmet yönetmeliği ile UKOME kararlarına uygunluğu anlaşılmış olup, bu "Güzergah İzin Belgesi" tanzim edilerek verilmiştir.

İsmail TANER
Konya Büyükşehir Belediyesi
Ulaşım Trafik Sinyalizasyon Şube Müdürü

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ VERİLERİ

Günümüzde trafik kazaları, yol açtığı kayıpların büyüklüğü ile tüm dünya ülkelerinin mücadele ettiği en önemli sorunlardan birisidir.

Dünya Sağlık Örgütü raporlarına göre; her yıl dünyada 1 milyon 250 binin üzerinde insan trafik kazalarında hayatını kaybetmekte, 50 milyondan fazla insan da yaralanmakta veya sakat kalmaktadır.

ÖLÜ SAYISI

1.250.000

YARALI SAYISI

50.000.000

TÜRKİYE GENELİ TRAFİK KAZALARI

Ülkemizde meydana gelen trafik kazalarına bakıldığında ise, dünyadaki duruma paralel olarak trafik kazalarında, kaza yerinde yıllık 4.000'e yakın vatandaşımız hayatını kaybetmektedir.

Hastanelerde ölenler de dâhil edildiğinde tablonun ciddiyeti daha net anlaşılabilecektir. Rakamlar, hiç şüphesiz ki, trafik kazalarının sosyo-psikolojik maliyetini ve yetişmiş insan gücünü ifade etmekten uzaktır.

OKUL SERVİS ARAÇLARI İLE İLGİLİ HUSUSLAR

OKUL SERVİS ARACI ŞOFÖRÜNÜN DAVRANIŞLARI

Ülkemizin geleceğinin garantisi olan çocukları, evlerinden okullarına, okullarından evlerine taşımakla görevli ve sorumlu olan servis aracı sürücülerinin, kılık kıyafetleri, hal ve hareketleri, konuşmaları, araç kullanma ve trafik kurallarına uyma alışkanlıkları, çocuklar tarafından dikkatle izlenmekte ve örnek alınmaktadır.

OKUL SERVİS ARACI ŞOFÖRÜ

Sizin asıl göreviniz her ne kadar çocukları evlerine ve okullarına güvenli şekilde götürüp getirmek olsa da, onlara her bakımdan tutum ve davranışlarınızla örnek olmalısınız.

Şoförler profesyonel sürücülerdir. Yolcu taşımacılığı görevi yapan ve çocukları taşıyan bir şoförün diğerlerine göre mesleki ve ahlaki olarak daha duyarlı olması, geleceğimiz olan çocukların gelişimi yönünden büyük etki oluşturacağı gerçeğiyle hareket etmeleri gerekmektedir.

OKUL SERVİS ARACINDA BULUNMASI GEREKENLER

Emniyet kemeri her koltukta eksiksiz ve standartlara uygun olmalıdır.
Sağlık Örgütü verilerine göre; emniyet kemerinin doğru kullanımı, kazalardaki ölüm riskini % 43 ile % 65 arasında bir oranda azaltmaktadır.

OKUL SERVİS ARAÇLARINDA BULUNDURULMASI GEREKENLER

Okul servis aracının arka sol camında, otomatik açılan kapıya bağlı ve çalışır durumda en az 30 cm çapında kırmızı ışık veren bir lamba bulunmalı ve bu lambanın yakılması halinde üzerinde siyah renkte büyük harflerle "DUR" yazısı okunacak şekilde olmalı ve yalnızca öğrenci indirme-bindirme esnasında kullanılmalıdır.

OKUL SERVİS ARAÇLARINDA BULUNDURULMASI GEREKENLER

Okul servis araçlarının arkasında "OKUL TAŞITI" yazısını kapsayan numunesine uygun renk, ebat ve şekilde reflektif bir kuşak bulundurulmalıdır. (Bu kuşak otobüs ve minibüs için belirlenmiş standartlara uygun olacak)

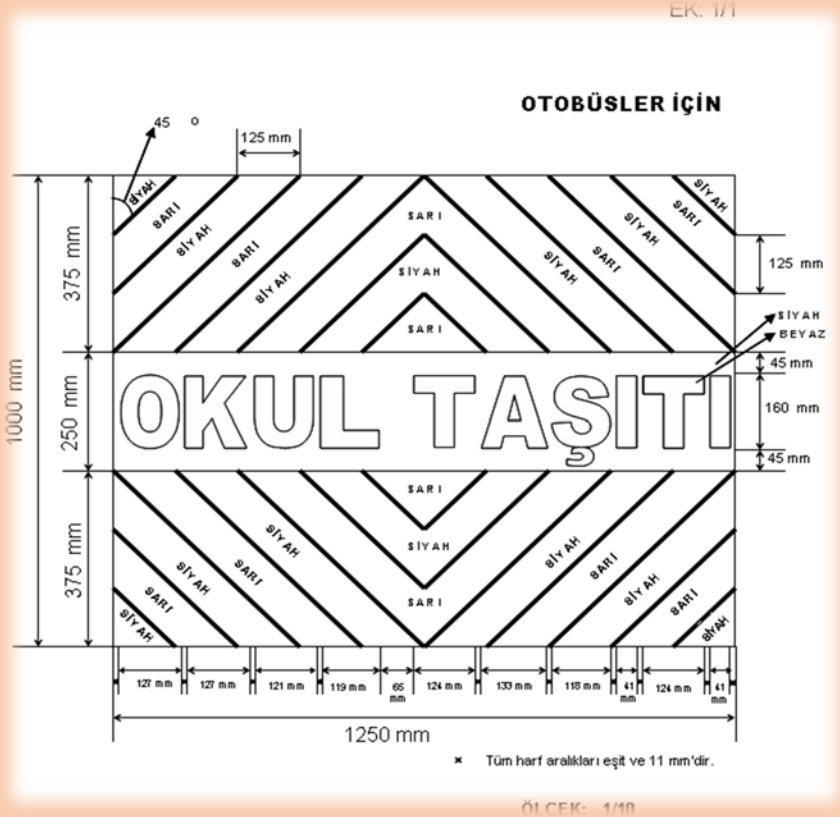

Rehber Personel: Okul öncesi çocukları ve 6 ile 14 yaş grupları arasındaki öğrencileri taşıyan okul servis araçlarında, araç içi düzenini sağlayan, öğrencilerin araca iniş ve binişlerinde yardımcı olan görevlilere denir.
Sorumlu ve yetkili olduğu hizmetin niteliklerine sahip olmak,
Rehber personel 22 yaşını doldurmuş ve en az lise mezunu olmalı,

OKUL SERVİS ARAÇLARININ BAKIMI

Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlar; temiz, bakımlı olmalı, 6 ayda bir bakım ve onarımları yaptırılmalıdır.

Karayolları Trafik Yönetmeliğinin öngördüğü periyodik muayeneleri de yaptırılmış olmalıdır.

EK-3

..... BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI

……Daire Başkanlığı/Şube Müdürlüğü

OKUL SERVİS ARAÇI BAKIM VE ONARIM TAKİP FORMU

ÖZEL İZİN BELGESİ SAYISI	:.....	
TAŞITIN PLAKASI	:.....	
TAŞITIN CİNSİ	:.....	
TAŞITIN SAHİBİ	:.....	
BELGEYİ VEREN TRAFİK KURULUŞU, YETKİLİSİ VE İMZASI	:.....	
BAKIM VE ONARIMIN YAPILDIĞI TARİH	HANGİ BAKIM VE ONARIMLARIN YAPILDIĞI	BAKIM VE ONARIMI YAPAN FİRMA KAŞE VE YETKİLİSİNİN İMZASI
		2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Karayolları Trafik Yönetmeliği, Muayene İstasyonlarının Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik ve Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik'lerde belirtilen hususlar doğrultusunda, aracın bakım ve onarımı yapılmıştır.
		2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Karayolları Trafik Yönetmeliği, Muayene İstasyonlarının Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik ve Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik'lerde belirtilen hususlar doğrultusunda, aracın bakım ve onarımı yapılmıştır.

CAMLAR VE PENCERELER

Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlarda, öğrencilerin kolayca yetişebileceği camlar ve pencereler sabit olmalı, iç düzenlemesinde demir aksam açıkta olmamalı, varsa yaralanmaya sebebiyet vermeyecek yumuşak bir madde ile kaplanmalıdır.

OKUL SERVİS ARAÇLARINDA KAPILAR NASIL OLMALI?

Okul servis araçlarının kapıları şoför tarafından açılıp kapatılabilecek şekilde otomatik (Havalı, Hidrolikli v.b.) olabileceği gibi; araç şoförleri tarafından elle kumanda edilebilecek şekilde (Mekanik) de olabilir. Otomatik olduğu takdirde, kapıların açık veya kapalı olduğu şoföre optik ve/veya akustik sinyallerle intikal edecek şekilde olmalıdır.

ŞOFÖRLERDE ARANAN ÖZELLİKLER

ŞOFÖR; E sınıfı sürücü belgesi için 3 yıllık, B sınıfı sürücü belgesi için en az 5 yıllık sürücü belgesine sahip olmak zorundadır.

Asli kusurlu veya bilinçli taksirli olarak ölümlü trafik kazasına karışmamış, alkollü araç kullanma ve hız kurallarını ihlal etme nedeniyle sürücü belgesi birden fazla geri alınmamış olmak ve "Yurtiçi Yolcu Taşımacılığı Sürücü Mesleki Yeterlilik Belgesi" ne sahip olmak.

OKUL TAŞITI ŞOFÖRÜNÜN DAVRANIŞLARI NASIL OLMALIDIR?

- Okul bahçesinde size ayrılan yere park edin.
- Kontak anahtarını araç üzerinde bırakmayın.
- Araçtan inip yanında bekleyin.
- Öğrenciler araca bindiğinde kapıyı kapatın.
- Bütün öğrenciler yerine oturmadan ve emniyet kemerlerini takmadan hareket etmeyin.
- Trafik kurallarına uyarak örnek oluşturun.
- Her zamankinden farklı yerde inme taleplerini kabul etmeyin.
- Öğrencileri yolun sağ tarafında, kaldırıma iyice yanaşarak durduktan sonra indirin.
- Araçtan indikten sonra aile bireylerinden birine teslim edilmiş olduğundan emin olun.
- Alışveriş vb. nedenlerle aracı durdurma taleplerini reddedin.
- Öğrencinin kendisi, ailesi, arkadaşları, tuttuğu takım vb. değerleri ile ilgili olumsuz şeyler Söylemeyin.
- Öğrencilerle sohbete dalmayın, şakalaşmayın, söz düellosuna girmeyin.
- Öğrencilere fiziki müdahalede veya kaba muamelede bulunmayın.
- Öğrencilere sarılma, kucaklaşma, öpme vb. nedenlerle asla dokunmayın.
- Araç içinde öğrenci varken yakıt alma ve benzeri araç ihtiyaçları için durmayın.
- Giyim-kuşam, kılık-kıyafet, konuşma ve davranışlarla öğrencilere örnek olun.

İNDİRME VE BİNDİRME KURALLARI

Okul Servis Araçları İçin Sayılan Kuralların Yanı Sıra

Öğrenci indirip bindirmeleri esnasında; (DUR) ikaz lambasının yakılması, hareket edeceği esnada söndürmesi ve rehber personelin iniş binişlerde yardımcı olması zorunludur.

İndirilecek olan yerde durak veya işaret yoksa trafik güvenliği açısından çocuğun evine en yakın yerde indirilmesi, araç hareket ettikten sonra yolun her iki tarafını gördükten sonra karşıdan karşıya geçmesi yönünde telkinlerde bulunulması gerekmektedir.